

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE KADINLARIN YAŞADIĞI DİJİTAL ŞİDDET VE
SOSYAL DESTEK MEKANİZMALARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Hatice Kübra COŞKUN

Sosyal Hizmet Anabilim Dalı
Sosyal Hizmet Programı

OCAK, 2023

**T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**TÜRKİYE'DE KADINLARIN YAŞADIĞI DİJİTAL ŞİDDET VE
SOSYAL DESTEK MEKANİZMALARI**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Hatice Kübra COŞKUN
(Y2016.060002)**

**Sosyal Hizmet Anabilim Dalı
Sosyal Hizmet Programı**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mira ASSADI

OCAK, 2023

ONAY FORMU

ONUR SÖZÜ

Yüksek lisans tezi olarak sunmuş olduğum “Türkiye’de Kadınların Yaşadığı Dijital Şiddet ve Sosyal Destek Mekanizmaları” adlı çalışmamın araştırma aşamasından sonuçlanmasına kadar olan tüm süreçte geleneklere, bilimsel ahlaka ve etik değerlere uygun olmayan bir yardım almaksızın yazıldığını ve yararlanmış olduğum eserlerin kaynakçada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bu eserlere referans yapılarak faydalanılmış olduğunu belirtir ve şerefimle bildirmek isterim. (13.01.2023)

Hatice Kübra COŞKUN

ÖNSÖZ

Hayatımda önemli bir yere sahip bu çalışmayı tamamlamaktan mutluluk ve gurur duymaktayım. Hayatımın her döneminde bana destek olan, beni bugüne getiren ve bana güç veren, güçlü bir kadın olarak büyüten en büyük şansım annem Leyla TANRISEVSİN'e, küçük yaşlardan beri sevgisi ve ilgisi ile başarılarımın arkasında duran, bana her anlamda destek olan biricik ablam Aybüke COŞKUN ERTONG'a;

Her zaman yanımda olan ve beni her anımda destekleyen sevgili dostlarım Fazilet ASLAN'a, Neriman AĞA, Umay ÇARPAN'a, bu yolculuğa başladıktan sonra zorlandığım konularda beni akademik bilgisi ile aydınlatan sevgili dostum ve hocam Yunus BAYRAM'a,

Büyükçekmece Mimar Sinan Devlet Hastanesi çalışma arkadaşlarıma,

Tez sürecim boyunca yanımda olan, desteğini esirgemeyen, zor zamanlarda motive eden ve öğrencisi olduğum için kendimi şanslı hissettiğim çok kıymetli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Mira ASSADI'ye sonsuz teşekkür, eder saygılarımı sunarım.

Ocak, 2023

Hatice Kübra COŞKUN

TÜRKİYE’DE KADINLARIN YAŞADIĞI DİJİTAL ŞİDDET VE SOSYAL DESTEK MEKANİZMALARI

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, kadınlara yönelik şiddet türlerinden biri olan dijital şiddete maruz bırakılma durumları ve ilgili faktörleri incelemek, kadınların yaşadığı şiddete yönelik bakış açısını anlamak ve dijital şiddete maruz kalan kadınların kullandıkları sosyal destek mekanizmalarını öğrenmektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış, İstanbul’da ikamet eden 18-40 yaş gurubunda 211 genç yetişkin kadın ile kartopu örnekleme yöntemi ile çalışılmıştır. Genç yetişkin kadınlara uygulanan anket formunun ilk kısmı katılımcıların demografik bilgilerini içeren sorulardan, ikinci kısmı genç yetişkin kadınların sosyal medya kullanımı ve flört şiddetine ilişkin tutumlarını ölçmek adına sorulardan, son bölümünde ise “İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği”nden oluşmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre katılımcıların en çok dijital şiddet davranışı olarak gördüğü davranışlar; %98,1 arama listesinin kontrol edilmesi, %97,6 adına sahte hesap açılması, %96,2 mesajlarının okunması, %94,3 kendisine ait sosyal medya şifrelerinin istenmesi, %92,4 kendisinden çıplak veya yarı çıplak fotoğraf istenmesidir. Katılımcıların %35,6’sının mevcut ya da geçmiş ilişkisinde dijital şiddete maruz kaldığı belirlenmiştir. Kadınların yaşı, eğitim durumu, medeni durumu ve partneri ile tanışma şekli, kadınların dijital şiddet davranışını problem olarak değerlendirme durumunu belirlemektedir. Katılımcıların %96,8’inin dijital şiddete maruz kalmasına rağmen hukuki bir yola başvurmadağı, psikolojik destek ihtiyacı duymasına rağmen %53,9’unun psikolojik destek almadığı, yaşın artmasıyla takip dijital şiddete maruz kalma oranının azaldığı, eğitim seviyesinin yükselmesiyle dijital şiddet deneyiminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda kadına yönelik şiddet alanında çalışan meslek elemanlarına dijital şiddet eğitimi verilmesi, ortaöğretim, lise ve üniversitelerde öğrencilere ve ebeveynlere dijital şiddet, dijital okuryazarlık konusunda farkındalık kazandırmaya yönelik seminerler planlanması, dijital şiddete maruz kalan kadınların başvuracağı adli mercilerle ilgili bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarının yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadına yönelik şiddet, dijital şiddet, İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği, sosyal destek mekanizmaları.

DIGITAL VIOLENCE AGAINST WOMEN IN TURKEY AND SOCIAL SUPPORT MECHANISMS

ABSTRACT

The aim of this research is to examine digital violence against women, which is one of the types of violence and related factors, to understand the perspective on violence experienced by women and to learn the social support mechanisms. Quantitative research method was used in the study, and 211 young adult women aged 18-40 residing in Istanbul were studied with snowball sampling method. The first part of the questionnaire applied to young adult women consists of questions about the demographic information of the participants, the second part consists of questions to measure young adult women's attitudes towards social media use and dating violence, and the last part consists of the "Cyber Aggression in Relationships Scale". According to the findings of the research, the behaviors that the participants see as the most digital violence behaviors; % 98.1 is checking the call list, % 97.6 is opening a fake account, % 96.2 is reading messages, % 94.3 is her social media passwords are being requested, % 9.4 is nude or semi-naked photos are being requested. It was determined that % 35.6 of the participants were exposed to digital violence in their current or past relationships. Women's age, education level, marital status and the way they met their partner determine whether women consider digital violence behavior as a problem. It was concluded that % 96.8 of the participants did not take a legal action despite being exposed to digital violence, % 53.9 of them did not receive psychological support despite the need for psychological support, the rate of exposure to stalking digital violence decreased with increasing age, and the experience of digital violence decreased with the increase in education level. As a result of the research, it was suggested to provide training on digital violence to professionals working in the field of violence against women, to plan seminars to raise awareness of digital violence and digital literacy to students and parents in secondary education, high school and universities, and to inform and guide the judicial authorities to which women exposed to digital violence will apply.

Keywords: Violence against women, digital violence, Cyber Aggression in Relationships Scale, social support mechanisms.

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	x
I. GİRİŞ.....	1
A. Araştırmanın Sorunsalı	2
B. Araştırmanın Amacı/Önemi.....	3
C. Sınırlılıklar	4
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
A. Dijital Şiddet.....	5
1. Şiddet.....	5
2. Kadına Yönelik Şiddet	5
3. Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Etkileri.....	8
4. Dijital Şiddet	10
5. Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadına Yönelik Dijital Şiddet	13
B. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ile İlgili Hukuki Durum.....	14
1. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun	15
2. İstanbul Sözleşmesi	17
3. Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW)	18
C. Sosyal Hizmet ve Kadına Yönelik Şiddet	20
1. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sosyal Hizmetin Kuramsal Bakış Açısı..	22
a. Feminist Yaklaşım.....	22
b. Güçlendirme Yaklaşımı	23
2. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sosyal Destek Mekanizmaları	23

III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	26
A. Araştırmanın Modeli	26
B. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	26
C. Araştırmanın Veri Toplama Aracı	26
D. Verilerin Toplanması ve Analizi	27
IV. BULGULAR.....	29
V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	45
A. Tartışma	45
B. Sonuç ve Öneriler	51
VI. KAYNAKÇA.....	54
EKLER.....	62
ÖZGEÇMİŞ.....	77

KISALTMALAR LİSTESİ

- AB** : Avrupa Birliği
- ABD** : Amerika Birleşik Devletleri
- BM** : Birleşmiş Milletler
- CEDAW** : Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi
- DSÖ** : Dünya Sağlık Örgütü
- ŞÖNİM** : Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi
- TÜİK** : Türkiye İstatistik Kurumu

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1	Genç Yetişkin Kadınların Eğitim Durumlarının Dağılımı	29
Çizelge 2	Genç Yetişkin Kadınların Medeni Durumlarının Dağılımı	29
Çizelge 3	Genç Yetişkin Kadınların Yaş Dağılımı	30
Çizelge 4	Genç Yetişkin Kadınların Gelir Durumu Dağılımı	30
Çizelge 5	Genç Yetişkin Kadınların Sosyal Medya Kullanımı Özelliklerinin Dağılımı.....	30
Çizelge 6	Genç Yetişkin Kadınların Kullandıkları Sosyal Medya Hesaplarının Dağılımı.....	31
Çizelge 7	Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkileri ile İlgili İlişki Durumu Özelliklerinin Dağılımı	31
Çizelge 8	Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Birliktelik Süresinin Dağılımı .	31
Çizelge 9	Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Tanışma Şeklinin Dağılımı.....	32
Çizelge 10	Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Görüşme Biçiminin Dağılımı.....	32
Çizelge 11	Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Görüşmede Kullandığı Sosyal Medya Kanallarının Dağılımı.....	32
Çizelge 12	Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddete Maruz Kalma Durumu	33
Çizelge 13	Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddeti Tanımalarının Dağılımı	33
Çizelge 14	Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Davranışının Problem Olmasına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	34
Çizelge 15	Genç Yetişkin Kadınların Kullandıkları Sosyal Destek Mekanizmalarının Dağılımı.....	34
Çizelge 16	Genç Yetişkin Kadınların Yaşadığı Şiddete Çevresinin Tutumunun Dağılımı.....	34
Çizelge 17	Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Sonrası Psikolojik Destek İhtiyacının Dağılımı	35
Çizelge 18	Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Sonrası Hukuki Yola Başvurma Durumunun Dağılımı	35

Çizelge 19 İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamalarının Dağılımı.....	36
Çizelge 20 Genç Yetişkin Kadınların Eğitim Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi	36
Çizelge 21 Genç Yetişkin Kadınların Medeni Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi	37
Çizelge 22 Genç Yetişkin Kadınların İlişki Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi	37
Çizelge 23 Genç Yetişkin Kadınların Partneri ile Tanışma Biçimi ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi.....	38
Çizelge 24 Psikolojik Desteğe İhtiyaç Duyma Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi	39
Çizelge 25 Yapılan Davranışların Problem Olması Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi	40
Çizelge 26 Yaş ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi.....	41
Çizelge 27 Yaş ile Takip Şiddeti Uygulamanın Arasındaki İlişki Regresyonu	41
Çizelge 28 Yaş ile Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Algısı Arasındaki Regresyon ...	42
Çizelge 29 Yaş ile Takip Şiddet Mağduru Olma Algısı Arasındaki Regresyon	42
Çizelge 30 Yaş ile Dijital Şiddet Deneyimi Arasındaki Regresyon.....	43
Çizelge 31 Eğitim Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi.....	43
Çizelge 32 Eğitim Durumu ile Takip Şiddeti Uygulamanın Arasındaki İlişki Regresyonu.....	44
Çizelge 33 Yaş ile Dijital Şiddet Deneyimi Arasındaki Regresyon.....	44

I. GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet içerisinde yaşanan toplumun, kadına ve erkeğe yüklediği rol, beklenti ve sorumluluklardır. Bireylerin doğuştan sahip olduğu cinsiyet ile toplumun o cinsiyete yüklediği biyolojik özelliklerden ayrı toplumsal olarak kalıplaşmış kültürel rollerdir. Kadın ve erkeğe çizilmiş toplumsal ve kültürel rolleri anlatan toplumsal cinsiyet, flört ilişkisinde de kadına ve erkeğe roller yüklemektedir (Yıldız, 2020).

Bireylerin hayatları boyunca kurdukları sosyal ilişkiler onlar için büyük bir önem taşımaktadır. Çevresi ile sürekli bir iletişim halinde olan bireylerin kurdukları ilişkiler kişileri olumlu ve olumsuz etkileyebilir. Kişilerarası kurulan ilişki çeşitlerinden bir olan flört ilişkisi özellikle genç yetişkin bireylerin hayatları için önemli bir yer tutmaktadır (Saraç, Hamamcı, & Güçray, 2015:70). Günümüzde genç yetişkin bireylerin flört ilişkilerinde sosyal medyanın etkisi ile ulaşılabilirlik açısından ilişki kurmak oldukça kolay bir hale gelmiştir. Yapılan araştırmalarda iletişim araçlarının doğru kullanılmamasının kişilerarası iletişimde bir problem olduğu düşünülmüş ve beraberinde birtakım olumsuz sonuçlar doğurduğu incelenmiştir. Flört ilişkilerinde diğer şiddet türlerinin yanı sıra dijital şiddet de yeni bir şiddet türü olarak karşımıza çıkmıştır.

Dijital iletişim araçlarını kullanarak kadını sözlü ya da yazılı şekilde rahatsız veya taciz edici davranışlarda bulunarak, cinsiyete dayalı hakaret ve saldırı içeren her türlü davranış dijital şiddet olarak adlandırılmaktadır. Dijital şiddet diğer şiddet türleri ile bir arada görülebilmektedir. Sürekli mesaj atma veya arama, sosyal medyadan ısrarlı takipte bulunma, dijital platformlarda kadını küçük düşürücü karalamalarda bulunma gibi şekillerde uygulanabilmektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:16). Avrupa ve Amerika'da dijital şiddet alanında özellikle de görüntü temelli dijital şiddette bu sorunun sebepleri ve sonuçları ile ilgili sonuçlarına bağlı olarak riskleri ortadan kaldırmaya yönelik yasal düzenlemeler içeren birçok çalışma bulunmaktadır (Yıldız, 2020:52). Türkiye literatüründe ise konu ile ilgili yapılan araştırmaların çok sınırlı olduğu görülmektedir.

Teknolojinin ilerlemesi, kişiler arası iletişimde erişilebilirliği arttırmış ve bunun doğru kullanılmaması ilişkilerde bir sorun haline gelerek dijital şiddeti meydana getirmiş, yeni bir toplumsal sorun olarak dijital şiddeti meydana getirmiştir. Dijital şiddet ile mücadelede öncelikle bireylerin şiddeti tanıması ve maruz kalınması durumunda başvurulabilecek mekanizmaları bilmesi oldukça önemlidir. Bu araştırmada kadınların yaşadığı dijital şiddet ve şiddet ile mücadele ederken kullandıkları sosyal destek mekanizmaları incelenmiştir. Araştırmanın ilk bölümünde kadına yönelik şiddet türleri, flört şiddeti, dijital şiddet, şiddetin kadınlar üzerindeki etkileri, kadına yönelik şiddet ile ilgili hukuki durum, kadına yönelik şiddet ile mücadelede uluslararası sözleşmeler, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun ve sosyal hizmette kadına yönelik şiddet vakalarında kullanılan sosyal destek mekanizmalarına değinilmiştir. Araştırmanın ikinci bölümünde yöntem bölümüne yer verilmiştir. Genç yetişkin kadınların dijital şiddete ilişkin tutumlarının ölçülmesi adına nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın son bölümünde ise tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

A. Araştırmanın Sorunsalı

Günümüzde teknolojinin ilerlemesi ile birlikte kişiler arası iletişim de çeşitlenmiştir. Kişilerin ikili ilişkilerinde partnerleri ile tanışma ve görüşme şekli de değişiklik göstermiştir. Dijital medyanın doğru kullanılmaması yeni şiddet türlerinin ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir. Sosyal medya ve teknolojik araçların doğru kullanılmaması kişilerin partneri üzerinde kontrol edici, baskı altına alıcı, aşağılayıcı davranışlarda bulunmasına ve dijital şiddete sebep olmaktadır. Bu araştırma dijital şiddet konusunda farkındalığı bulunmayan bireylerin, dijital şiddete ve birlikte diğer kadına yönelik şiddet türlerine de maruz kalma ihtimalinin bulunması sorunundan yola çıkarak oluşturulmuştur.

Bu çalışmanın konusu, genç yetişkin kadınların dijital şiddet deneyimleri, dijital şiddet tanımları ve dijital şiddet ile baş etmede kullandıkları sosyal destek mekanizmaları oluşturmaktadır. Sosyal hizmetin “kadına yönelik şiddet” konusunda dijitalleşme çağıyla beraber dijital şiddet de yerini almıştır. Çalışmanın kapsamını “dijital şiddet” oluşturmaktadır.

B. Araştırmanın Amacı/Önemi

Kadına yönelik şiddet, sosyal hizmetin çalışma alanlarından bir olup tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de önemli bir sorundur. Kadına yönelik şiddet konusunda fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik şiddetin yanı sıra dijital şiddet de günümüzde kadınların sıkça maruz kaldığı bir şiddet türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılan çalışmalar, kadınların kimi zaman bilerek kimi zaman ise farkında olmadan maruz kaldıkları dijital şiddetin beraberinde psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet türlerini de getirebileceğini ortaya koymaktadır.

Türkiye’de dijital şiddet konusu ile ilgili yapılan araştırmaların kısıtlı olduğu, sosyal hizmet alanında ise daha önce çalışılmadığı görüşmüştür. Dijital şiddet alanında yapılan bu çalışmada dijital şiddet ile mücadelede çözüm yollarının üretilmesi yönünde temel bilgi ve farkındalık düzeyleri ile şiddet deneyimlerinin tespiti amaçlanmıştır. Araştırma, sosyal hizmet alanında bulunan ve önemli bir sorun olan “kadına yönelik şiddet” ve “dijital şiddet” konularında sosyal hizmet bakış açısıyla çözüm önerileri getirmesi açısından önem arz etmektedir. Kadına şiddet ile mücadeleye katkı ve sosyal hizmet literatürüne dijital şiddet konusuna yer almasını sağlamak amaçlanmıştır.

Kadınların dijital şiddete maruz kalma durumları çeşitli değişkenlere bağlı olarak farklılıklar gösterebilmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmanın soruları şunlardır:

- Genç yetişkin kadınların yaşı ile dijital şiddete maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Genç yetişkin kadınların eğitim seviyesi ile dijital şiddete maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Genç yetişkin kadınların partnerleriyle tanışma şekli ile dijital şiddete maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Genç yetişkin kadınların sosyal medya kullanımı ile dijital şiddete maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Genç yetişkin kadınların partneriyle görüşme biçimi ile dijital şiddete maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.
- Dijital şiddete maruz kalma ile dijital şiddet dışında inciten bir davranışa maruz kalmaları arasında anlamlı bir ilişki vardır.

C. Sınırlılıklar

Bu araştırma, 2021-2022 yılları arasında, İstanbul'da yaşayan 18-40 yaş 211 genç yetişkin kadın ile sınırlıdır. Araştırmada kullanılan veriler yalnızca araştırmada yer alan örneklemden elde edilmiştir.

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

A. Dijital Şiddet

1. Şiddet

Dünya Sağlık Örgütü, şiddeti, yaralanma, ölüm, psikolojik zarar, kötü gelişme veya yoksunluk ile sonuçlanan veya sonuçlanma olasılığı yüksek olan, kişinin kendisine, başka bir kişiye veya bir gruba veya topluluğa karşı tehdit edilmiş veya fiili fiziksel güç veya gücün kasıtlı kullanımı olarak tanımlamaktadır (euro.who.int, 2020). Şiddet, kişiler arasında meydana gelen, bireylere fiziksel, psikolojik, cinsel zarar veren ve özgürlüğünü kısıtlayıcı davranışlar olarak nitelendirilir (Cihan & Karakaya, 2017:298). Başka bir tanıma göre ise şiddet, kişiye fiziksel ve/veya psikolojik olarak zarar veren, kişiler üzerinde hasar bırakan her türlü davranış olarak geçmektedir (Özerkmen & Gölbaşı, 2010:26).

2. Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet, kadına fiziksel, cinsel ve psikolojik zarar veren, toplumsal ve özel hayatında onun özgürlüğünü kısıtlayan tehdit ve zorlama içeren her türlü davranış olarak tanımlanır (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:13). Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebi ile meydana gelen ve kadına psikolojik, fiziksel, cinsel, ekonomik veya farklı bir yönden zarar veren her türlü eyleme denir (Kadın Dayanışma Vakfı, 2018:5). Kadına yönelik şiddet, temel noktası cinsiyet üzerine olan ve kadını baskı altında tutmayı, kadın üzerinde hakimiyet kurmayı hedefleyen fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik şiddeti anlatmaktadır (Öztürk, 2013:195). Şiddete maruz kalmış kadın terimi, eşi ya da partneri tarafından, fiziksel, cinsel, ya da duygusal olarak istismar edilmiş bir yetişkin olarak tanımlanır. Şiddet türleri çeşitli şekillerde meydana gelebilir fakat, hepsinin ortak özelliği kadını baskı ve kontrol altına almaktır. Örneğin; fiziksel yaralama, duygusal istismar, sosyal ilişkilerine müdahale, ekonomik kötüye kullanım, tehdit etmek ve gözdağı vermek, sevdiklerini veya çocuklarını kullanarak istismar etmek birer şiddet davranışıdır (Sheafor & Horejsi, 2012:546).

Fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik başlıca kadına yönelik şiddet türleridir. Günümüzde flört şiddeti ve dijital şiddet olarak da literatüre yeni eklenen şiddet türleri de bulunmaktadır.

- Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet; kadını iradesi dışında bir şeye zorlama ya da bir şeyden alıkoyma amacıyla uygulanan, kadına fiziksel olarak zarar veren davranışlardır. Bir cisim ile yaralama, tokat atma, tekme ile vurma gibi kadının vücuduna zarar verecek tüm fiziksel eylemleri kapsar (Akkaş & Uyanık, 2016:38). Fiziksel gücü karşısındakine zarar vermek amacıyla kullanarak uygulanan fiziksel şiddet, tokat atma, yumruk atma, sarsma, itme gibi aletsiz ve bıçak, ev eşyası, ütü, sigara gibi herhangi bir aracı şiddet için kullanarak aletli şekillerde görülebilir. Fiziksel şiddet gözlemlenebilmesi ve tespiti bakımından en çok tespit edilen şiddet biçimidir (Polat, 2016:25).

- Psikolojik Şiddet

Psikolojik şiddet, duyguların ve duygusal ihtiyaçları aşağılamak, küçük düşürmek, cezalandırmak, kontrol altına almak, üzerinde baskı kurmak için kullanılarak uygulanmasıdır (Yanık et al., 2014:106). Psikolojik şiddete maruz kalan kadın kendisini aşağılanmış, baskılayıcı bir şekilde kontrol altında tutulmuş, küçük düşürülmüş ve incinmiş hissetmektedir. Ayrıca fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalan bireyler aynı zamanda da psikolojik şiddete maruz kalmış sayılırlar (morcati.org.tr, Şiddet Biçimleri, 2022). Psikolojik şiddet, fiziksel ve cinsel şiddet gibi gözle görünür olmasa da bireyde yarattığı sonuçları bakımından ağır ve incitici bir şiddet çeşididir (Cihan & Karakaya, 2017:302).

- Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet, kadının baskı ile cinsel ilişkiye zorlanması, tacize maruz kalması, kadının bulunduğu ortamda cinsel içerikli beyanlarda bulunulmasını kapsar. Zor kullanılarak kadına iradesi dışında yöneltilen yıkıcılığı bakımından en ağır olan şiddet türlerinden olup aynı zamanda fiziksel şiddeti de içermektedir (Cihan & Karakaya, 2017:302). Kadının iradesinin dışında cinsel ilişki, cinsel yollarla bulaşan hastalıklara sebep olma, cinsel ilişki esnasında incitici davranışlar, tecavüz, sözel ve fiilen gerçekleşen tüm olayları kapsar (Akkaş & Uyanık, 2016:39).

- Ekonomik Şiddet

Ekonomik şiddet; kadının ekonomik özgürlüğünün engellenmesi ve ekonomik araçlar ile kadının baskı ve kontrol altında tutulmasıdır. Kadının iş hayatına girmesine ve işinde yükselmesine engel olunması, çalışan kadının gelirene el konulması, birikim yapmasına engel olunması veya birikimine el konulması, çok düşük bir miktar para ile geçimini sağlamasının istenmesi ekonomik şiddet davranışlarıdır (morcati.org.tr, Şiddet Biçimleri, 2022). Şiddet döngüsünün devamlı hale gelmesinde kadının ekonomik özgürlüğünün bulunmaması önemli bir faktördür. Kadının ekonomik özgürlüğünün bulunmaması fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddete de maruz kalmasına sebep olmaktadır (Gökkaya, 2011:104). İş hayatında kadın erkek fırsat eşitliğinin bulunmaması, iş verilirken cinsiyet ayrımına maruz kalınması, iş yerinde kadının cinsiyetinden dolayı eşit muamele görmemesi ve mobbinge maruz kalması da kadına yönelik ekonomik şiddet unsurlarıdır (Eşkinat, 2013:292). Kadınların çalışma hayatında yaşadıkları toplumsal cinsiyet rolleri, mesleğe göre yapılan cinsiyet ayrımı, iş hayatında belirli bir kademeye kadar yükselebilmeleri cam tavan engeline takılmaları ekonomik şiddetin çalışma hayatındaki boyutudur (Öğüt, 2006:60).

- Flört Şiddeti

Flört şiddeti, romantik ilişki yaşayan kişiler arasında görülen partnerlerden birinin diğerine yönelik şiddet davranışları içerisinde bulunması olarak tanımlanır. Flört ilişkisi yaşayan partnerlerden birinin diğerine fiziksel, psikolojik veya cinsel şiddette bulunmasıdır. Flört şiddeti ülkemizde ve dünyada son dönemlerde oldukça sık görülmektedir (Türk, Hamzaoğlu, & Yayak, 2020:74).

- Dijital Şiddet

Dijital şiddet, teknolojik iletişim araçlarını kullanarak, kadını denetim altına almak, gururunu kırmak, aşağılamak, ceza vermek amacı kullanılmasıdır. Geçtiğimiz 10 yıl içerisinde sosyal medya platformları vasıtasıyla yaygınlık kazanan, dijital ortamda 7/24 gözetim altında tutulması ve takip edilmesini içeren şiddet türleri, “yeni kuşak şiddet” olarak adlandırılmaktadır (morcati.org.tr, Şiddet Biçimleri, 2022).

- Israrlı Takip

Kadına yönelik şiddet vakalarında sıkça görülen bir diğer durum ısrarlı takiptir. Direkt fiziksel şiddet kapsamına girmese de ısrarlı bir biçimde partnerini gözetim altında tutma, dijital iletişim araçları kullanarak arama, mesaj atma, kadının yaşam alanının ya da iş ortamının çevresinde bekleme gibi davranışları kapsayan bir şiddet biçimidir. Israrlı takibe maruz kalan kadınlar yaşadıkları korku ve endişeye bağlı olarak olumsuz duygu durumu ile psikolojik sorunlar yaşayabilmektedir (Başar & Sakallı, 2021:23).

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre dünya çapında her 3 kadından 1'i partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Covit-19 Pandemisinden itibaren Çin, ABD, Birleşik Krallık'tan edinilen verilere göre aile içi şiddet vakarında ve kadına şiddet vakalarında artış olduğu görülmektedir. Covit-19 Pandemisi sebebiyle şiddete maruz kalan kadınların hizmetlere erişiminin azaldığı görülmektedir (www.who.int, 2022).

Ülkemizde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının yayımladığı Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında yer alan verilere göre kadına yönelik şiddet Türkiye'de her yaştan, her eğitim gurubundan ve bölgeden kadınlar için tehdit içermektedir. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün 2014 yılında yapmış olduğu araştırmada Türkiye'de yaşayan her 10 kadından 4'ü partneri tarafından hayatının herhangi bir zamanında fiziksel, cinsel, psikolojik şiddet türlerinden birine veya birden fazlasına maruz kalmaktadır. Yapılan araştırmada yaşamının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kalma oranı %36, cinsel şiddete maruz kalma oranı %12, psikolojik şiddete maruz kalma oranı %44, ekonomik şiddete maruz kalma oranı %30'dur. Israrlı takip olarak dijital şiddet kapsamında da yer alan sürekli telefon aramalarına maruz kalma oranı %19, kısa mesaj, e-posta veya mektup ile rahatsız etme oranı %8, sosyal medya kanalları ile ısrarlı takip etme oranı %6 şeklindedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:23).

3. Şiddetin Kadınlar Üzerindeki Etkileri

Şiddete maruz kalmak kadınlarda endişe, korku, çaresizlik gibi duygular yaşamasına sebep olur. Şiddetin kadınlar üzerinde, kısa ve uzun vadeli, ruhsal ve fiziksel birçok olumsuz etkisi bulunmaktadır. Kısa vadedeki etkisi, yaşanan şiddetin olduğu zamanda yaşanan etkidir. Kadın şiddet karşısında etkisiz olduğunu ve

durumları deęiřtirmek için bir řey yapamayacađına dūřünmesine yol açan sūrete çaresizliđi renir. řiddeti olabildiđince geciktirmek için çevresini ve kiřileri kontrolū altına almaya çalıřarak gerçekleřebilecek olaylara engel olmaya çalıřır. Her geçen gūn hayatta kalmaya yūnelik stratejiler geliřtirdiđinden olaylara uzun soluklu ve geniř perspektiften bakma yeteneđini yitirir (morcati.org.tr, 2022).

“Yođun kaygı, anksiyete, uyku bozukluđu, yeme bozukluđu, somatik ve psikosomatik yakınmalar (mide ve bař ađrısı, bař dūnmesi, bayılma vb.), öfke patlamaları (ocuklara, hayvanlara, eřyalara), alkol ve madde bađımlılıđı, intihar, lūm, cinayet, insanlara gūvensizlik, yakın iliřkilerde zorluk, kendine zarar veren davranıřlar, endiře ve panik atakları, disosiyatif bozukluklar, toplum ve çevreden soyutlanma geliřebilir.” (Aıkgōz, 2014:24).

şiddete maruz kalan kadınlar ile yapılan bir araştırmada, uygulanan şiddetin kadınlar üzerinde fizyolojik ve psikolojik sorunlara sebep olduğu, kadınların çoğunun uyku bozukluğu, depresyon, takıntı gibi psikolojik sağlık sorunları yaşadığı, psikolojik destek almaya gereksinim duydukları tespit edilmiştir (Aksakal & Atayasar, 2011:9).

Genellikle bir şiddet beraberinde diğer şiddet tūrlerinden birini de getirmektedir ve aynı zamanda başlangıçta hangi şiddet olursa olsun şiddet davranışı başladıktan sonra artarak ilerlemektedir (akır Koçak & ztūrk Can, 2019:45). şiddete maruz kalan kişilerde yukarıda bahsedilen travmatik rahatsızlıkların yanı sıra, bu durum kişilerin hayatında sonraki kuracakları ilişkileri de olumsuz etkileyebilmektedir.

Genç yetişkin bireylerin yařadıđı romantik iliřkiler bireylerin sosyal geliřimleri ve kiřilik geliřimleri için oldukça önemlidir. Gençlerin bu dūnemde edindikleri deneyimler ileriki dūnemlerde yařayacakları iliřkilerin temelini oluřturur ve eř seçiminde önemli bir etken haline gelir (Saraç, Hamamcı, & Gūray, 2015:43). Dijital flōrt řiddeti üzerine özellikle Amerika Birleřik Devletleri’nde birçok çalıřma yapılmıř ve yapılan çalıřmaların sonucunda gençler üzerinde olumsuz sađlık etkilerinin olduđu dūřūnūlmūřtūr. Yapılan alıřmalar sonucunda mađdurlar tarafından kullanılan bařa çıkma stratejilerinin, kiřilerin genel sađlıkları ve refahları üzerinde önemli etkilere sahip olduđu ortaya konmuřtur (Weathers, Cancoza, & Fisher, 2019:1). Bireylerin ergenlik ve gençlik dūnemlerinde yařadıkları iliřkilerden edindikleri olumlu ve olumsuz tecrūbeler, yařamlarının ilerleyen sūrelerinde de yol gōsterici olabilir. Bu noktada kadına yūnelik řiddet ile mūcadelede koruyucu, önleyici, eđitici faaliyetlerin

bulunması kadınların şiddet konusundaki farkındalıklarının artmasına ve şiddet döngüsünün kırılmasında önemli rol oynayacaktır.

4. Dijital Şiddet

Teknolojinin gelişmesi bireylerin yaşamlarını değiştirdiği gibi iletişim biçimlerini de değiştirmiştir. İletişim araçlarının çoğalması, sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ile ilişkilerde de iletişim kurma olanakları değişiklik göstermiştir. Dijital iletişim araçlarının yaygınlaşması ile kişiler arası iletişimde erişilebilirlik artmış ve beraberinde birtakım sonuçlar meydana getirmiştir. Yapılan araştırmalarda dijital iletişim araçlarının yanlış kullanılması kişiler arası iletişimde olumsuz sonuçlar doğurduğunu göstermiş ve yeni bir şiddet türü olarak karşımıza çıkmıştır.

İnternet, cep telefonları, sosyal medya siteleri gibi teknolojideki gelişmeler, insanların sosyal anlamda bağlantı kurabilmeleri için yeni yollar ortaya çıkarmış olup bir flört ilişkisi içerisinde bulunanlar içinse partnerlerini taciz, kontrol ve istismar etmek için yeni araçlar yaratmış ve kolaylaştırmıştır. Dijital şiddet, romantik bir ilişkide partnerini taciz veya kontrol etmek amacıyla sosyal medya ya da dijital iletişim araçlarını kullanarak rahatsız etmesidir (Zweig, Dank, Yahner, & Lachman, 2013:1065). Ergen ve genç yetişkin bireylerin, akıllı telefon, internet ve sosyal ağları sık kullanmasının dijital flört şiddeti yaygınlaşmış ve bu şekilde flört ilişkisinde partnerler arasında denetim, baskı, ısrarlı takip gibi davranışların kullanılmasına zemin hazırlamıştır (Yıldız, 2020:50). Yapılan araştırmalarda genç yetişkin ve ergenlerin dijital iletişim araçlarını sık kullanmaları flört şiddetinde dijital boyutu öne çıkarmış ve dijital flört şiddeti kavramını meydana getirmiştir.

Dijital iletişim araçlarını kullanarak kadını sözlü ya da yazılı şekilde rahatsız veya taciz edici davranışlarda bulunarak, cinsiyete dayalı hakaret ve saldırı içeren her türlü davranış dijital şiddet olarak adlandırılmaktadır. Dijital şiddet diğer şiddet türleri ile bir arada görülebilmektedir. Sürekli mesaj atma veya arama, sosyal medyadan ısrarlı takipte bulunma, dijital platformlarda kadını küçük düşürücü karalamalarda bulunma gibi şekillerde uygulanabilmektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:16). Şener ve Abınık (2021) dijital şiddeti, “Bir bireyin veya grubun teknolojiyi kullanarak başka bir bireyi veya grubu hedef alması, tehdit etmesi, korkutması, küçük

düşürmesi, manipüle etmesi, kontrol etmesi, nefret söylemine maruz bırakması, itibarını zedelemesi vb. zarar verici davranışı” olarak tanımlamıştır.

Teknolojik gelişmelerle birlikte dijitalleşmenin çoğalmasıyla beraber kadına yönelik şiddette yeni bir şiddet türü olarak ortaya çıkan siber/dijital şiddet ile ilgili yapılan araştırmalarda kadın ve kız çocuklarının git gide artan dijital tacize ve ısrarlı takibe maruz kaldıkları görülmektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:20). Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsünün yapmış olduğu “Kadın ve Kız Çocuklarına Yönelik Siber Şiddet” isimli araştırmasında her üç kadından birinin bu tür bir şiddete maruz kalma ihtimalinin olduğu, on kadından birinin ise dijital maruz şiddete maruz kaldığı tahmin edilmektedir (eige.europa.eu, 2021). İnternete erişimin temel bir gereklilik ve insan hakkı olarak görüldüğü çağımızda kadınlar ve kız çocukları dahil olmak üzere herkes için güvenli olmasının gerekliliği, dijital şiddet bağlamında önlenebilirliğin sağlanması toplumsal refah ve güvenlik açısından önemlidir.

Siber takip, partnerinin sürekli olarak istenmeyen e-postalar veya metin mesajları göndermesi; siber taciz, bir kişiyi çevrimiçi ortamda istenmeyen cinsel içerikli mesajlar, şiddet tehditleri veya nefret söylemi ile rahatsız etmesidir. Dijital şiddetin en rahatsız edici biçimlerinden biri ise, eski partnerin sıklıkla yaptığı rıza dışı pornografidir. Kişinin izni olmadan cinsel içerikli görsellerin veya videoların çevrimiçi olarak yayınlanması veya dağıtılması anlamına gelir. Yapılan araştırmalar, rıza dışı pornografi kurbanlarının %90'ının kadın olduğunu ve vaka sayısının arttığını göstermektedir (eige.europa.eu, 2021). Reed, Tolman ve Ward (2016), tarafından yürütülen başka bir çalışmada, üniversite öğrencileri arasında flört ilişkilerinde dijital istismar davranışları incelenmiştir. Yaygın davranışlardan bazıları; bir flört partnerinin nerede olduğunu, kiminle arkadaş olduğunu veya kiminle konuştuğunu izleme ve sosyal medyayı kullanarak flört partnerinin özel bilgilerini incelemeyi içermektedir.

Dijital şiddet ile ilgili henüz ortak bir tanım bulunmamakla birlikte kadına yönelik dijital şiddet vakalarında uygulanan genel bir ceza sistemi bulunmadığı, her ülkenin durumu farklı bir şekilde değerlendirdiği, bazı ülkelerde bu durumun bir suç olarak değerlendirmedeği, polise bildirimlerinin yapılmadığı görülmüştür. Bu durum dijital şiddet vakalarının istatistiklere yansımamasına ve veri boşlukları oluşmasına ve kadına yönelik dijital şiddet vakalarının sayısal verilerine ulaşamamasına sebep olmaktadır (eige.europa.eu, 2021). Dijital şiddet ile ilgili yapılan araştırmalar bu konu hakkında politika geliştirilmesi, önleyici ve farkındalık geliştirici çalışmaların

yapılmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Avrupa ve Amerika’da dijital şiddet alanında özellikle de görüntü temelli dijital şiddette bu sorunun sebepleri ve sonuçları ile ilgili sonuçlarına bağlı olarak riskleri ortadan kaldırmaya yönelik yasal düzenlemeler içeren birçok çalışma bulunmaktadır (Yıldız, 2020:52). Türkiye literatüründe ise konu ile ilgili yapılan araştırmaların çok sınırlı olduğu görülmektedir. Marganski ve Melander (2015)’in ABD’de üniversite öğrencilerine yapmış oldukları dijital şiddetin yüz yüze iletişim ile bağlantısı hakkındaki araştırmalarında, araştırmaya katılan öğrencilerin %73’ünün siber saldırganlığa maruz kaldığı sonucu edinilmiştir. Yaşanılan dijital şiddetin fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet ile ilişkili olduğu sonucu çıkmış olup üniversite öğrencilerinin teknolojik araçları ve sosyal paylaşım ağlarını çok sık kullanmasından dolayı yüksek risk altında olduğu tespit edilmiştir. Şiddetin dijital şiddet ile başlayıp sonrasında tehdit ve taciz edici davranışların partnerler arasında yüz yüze vakit geçirirken de devam etmesinin olası olduğu sonucu tespit edilmiştir (Marganski & Melander, 2015).

Temur Şimşek (2018)’in Türkiye’de 550 katılımcının bulunduğu araştırmasında, araştırmaya katılan kadınların %59,8’inin siber şiddete maruz kaldığı, her 10 kadının 6’sının ise yaşamlarının bir döneminde siber şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların %86,9’unun istenmeyen mesajlara maruz kaldığı, %54,4’ünün cinsel içerikli paylaşımlara maruz kaldığı sonucu edinilmiştir (Temur Şimşekcan, 2018:68).

Son 10 yılda yapılan araştırmalarda dijital şiddetin durumu ve ne gibi sonuçlar doğurduğu konusunda veriler elde edilmeye başlanmıştır. Yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu çocuklar ve ergenler arasındaki siber zorbalık üzerine odaklanmıştır. Ergenler üzerinde olumsuz etkileri bulunan siber zorbalığın genç yetişkin ve yetişkin bireylerin romantik ilişkilerinde de benzer sonuçlar meydana getirdiği görülmektedir. Dijital şiddet olarak adlandırılan ve romantik ilişkide partnerler arasında uygulanan siber zorbalık birkaç şekilde uygulanabilmektedir. Psikolojik dijital şiddet, romantik ilişkide partneri hakkında teknolojik araçlar vasıtasıyla elde edilen resim, video, mesaj gibi bilgilerin partnerine zarar vermek amaçlı kullanılmasıdır. Cinsel dijital şiddet romantik ilişkide partnerden zorla cinsel içerik göndermesini istemek, dijital araçlar vasıtasıyla partnerini cinsel eylemlerde bulunmaya zorlamasıdır. Israrlı takip içeren dijital şiddet ise, partnerinin izni olmadan partnerine ait elektronik cihazlara ve sosyal

medya hesaplarına erişmeyi ve izlemeyi içeren davranışlardır (Watkins, Maldonado, & Dilillo, 2016:2).

Türkiye Dijital Şiddet Araştırması'nda 3346 kişi ile yapılan çalışmada, araştırmaya katılan kadınların %51'i sesli, yazılı ve görüntülü olarak dijital şiddete maruz kaldığı, erkeklerde ise bu oranın %27 olduğu tespit edilmiştir. Dijital şiddete maruz kalan kişilerin ilk olarak engelleme (%20), kullandıkları uygulama içinde şikayet etme (%11), hiçbir şey yapmama (%8) olarak tercih ettikleri görülmüştür. Polise bildirme ve hukuki yollara başvurma %2 olarak bulunmuşken psikolojik destek almak %0 çıkmıştır. Cinsiyetler arasında görülen dijital şiddet oranı farkı, kadınların yaşamlarında karşılaşılabileceği şiddet davranışlarına ve kadınlar üzerinde olumsuz etkiler oluşmasına daha elverişli olduğunu göstermektedir (Gülüm & Abınık, 2021:31).

5. Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadına Yönelik Dijital Şiddet

Toplumsal cinsiyet içerisinde yaşanan toplumun, kadına ve erkeğe yüklediği rol, beklenti ve sorumluluklardır. Bireylerin doğuştan sahip olduğu cinsiyet ile toplumun o cinsiyete yüklediği biyolojik özelliklerden ayrı toplumsal olarak kalıplaşmış kültürel rollerdir (Yıldız, 2020). Atalay (2020), toplumsal cinsiyet rollerini kadınların ve erkeklerin cinsiyetlerine göre hangi davranışlarda bulunması gerektiğini anlatan davranışlar olarak açıklamıştır. Toplumsal cinsiyet, toplumda kültürel olarak bireylerin cinsiyetlerine göre nasıl davranması gerektiği ile ilgili dayatmalarda bulunur. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadın-erkek arasındaki eşitsizliğe sebep olan toplumsal cinsiyete göre şekillenmesinden dolayı, erkek egemen bir yapı olmasını sağlamıştır. Toplumsal cinsiyet rollerine göre erkek otoriter, güç sahibi, dayanıklı, gerekli yerlerde şiddet uygulayan, koruyucu, kadın üzerinde güç sahibi olan; kadın ise, anaç, fedakar, uyumlu, yumuşak, düzenleyici, itaatkar rollerindedir (Öztürk, 2013:196).

Flört ilişkisinde görülen şiddet durumları toplumsal cinsiyet kavramı sebebiyle olmaktadır. Kadın ve erkeğe çizilmiş toplumsal ve kültürel rolleri anlatan toplumsal cinsiyet, flört ilişkisinde de kadına ve erkeğe roller yüklemektedir. Ataerkil toplumlarda, kadınların ve kız çocuklarının erkeklere göre daha fazla şiddete maruz kalmasına sebep olmaktadır (Yıldız, 2020). Kadın erkek eşitsizliğinin bir çıktısı olan şiddet, erkeği güç sahibi yapan ve kadın üzerindeki hakimiyetinin sağlanması için

kullanılan bir otorite yöntemi olarak görülmektedir (Öztürk, 2013:196). Toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle flört ilişkisinde erkek kadını otoritesi altında tutmaya çalışan, denetleyen, kısıtlayan rollerde bulunmayı kendisinde hak olarak görmektedir (Berber, 2016:261).

Ataerkil toplumlarda, toplumsal cinsiyet sebebiyle eril zorbalık küçük yaşlardan itibaren öğrenildiği ve olması gerekenin erkeğin egemen ve yönetici bir flört ilişkisi olduğunun düşünülmesi sebebiyle ergenlikten yetişkinliğe uzanan bir şiddet döngüsü meydana gelebilmektedir. Flört ilişkisinde geleneksel alışlagelmiş rollerden dolayı toplumsal cinsiyetten kaynaklanan flört şiddeti kadınlar ve kız çocukları için risk oluşturmaktadır (Türk, Hamzaoğlu, & Yayak, 2020). İlişki esnasında henüz flört dönemindeyken ilişkinin erkeğin baskısı ve kontrolü altında şekillenmesi, ilişkinin ilerleyen dönemlerinde flört şiddetinden; fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik veya dijital şiddete dönüşmesine sebep olmaktadır. Özellikle gençlerin teknoloji kullanımı göz önünde bulundurulduğunda, dijital iletişim araçları ve sosyal medya kanalları kullanılarak flört ilişkisinde partneri baskı, denetim ve kontrol altında tutabilme olanakları çoğalmıştır. Örneğin, flört ilişkisinde partnerin konum bilgisi kullanarak nerede olduğunu kontrol etme, partnerden anlık görüntü isteme, partnerin sosyal medya hesaplarını kontrol etme, partneri çevrimiçi sekse zorlama gibi birçok şekilde taciz, ısrarlı takip, kontrol ve denetim altında tutabilecek ihtimaller çoğalmıştır. Günlük hayatta toplumsal cinsiyet ile kadın-erkek davranışlarının kadınları baskı altına alması, sanal hayatta da devam ettiği görülmektedir. Cinsiyetçi tutumlar, sosyal medya kanalları ve dijital iletişim araçları kullanılarak sosyal ağlarda da devam etmektedir (Tutgun Ünal, 2020:106).

B. Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ile İlgili Hukuki Durum

İnsan olmanın getirdiği en temel hak vücut bütünlüğünü koruyarak insan onuruna yakışan bir şekilde yaşayabilmektir. Dünya genelinde ve ülkemizde insan haklarının korunması amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmış ve beraberinde birtakım yasal düzenlemeler de getirilmiştir. Geçmişten uzanan süreçle hep var olmakla birlikte günümüzde özellikle kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet konusunda kitlesel farkındalık oluşmuş ve konu ile ilgili çözüm önerileri de gündeme gelmiştir. Bu bağlamda devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları olarak şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılık gibi konular üzerinde politikalar üretilmeye ve

geliştirilmeye başlanmış, şiddetle mücadele etmek çalışmaları yapılmıştır. AB Temel Haklar Ajansının yürüttüğü kadına yönelik şiddet ile ilgili çalışmasına göre AB'ye üye 28 devletten rastgele seçilen 42.000 kadın ile yapılan araştırmada şiddet vakalarının büyük oranda eksik bildirildiği ve şiddete maruz kalan kadınların ihtiyaçlarının genellikle karşılanmadığı bilgisi edinilmiştir. Şiddete maruz kalan kadınların en ihtiyaç duydukları şeyin biri ile konuşmak olduğu ve bu noktada eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir (Goodey, 2017).

1. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun

Cinsiyete dayalı olan ve kadına fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik olarak zarar veren aynı zamanda da bir insan hakkı ihlali olan kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla hukukumuzda yer alan 6284 sayılı kanun bulunmaktadır. İstanbul Sözleşmesi, CEDAW Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi ve birçok uluslararası sözleşme alt yapısında oluşturulmuştur. 6284 sayılı kanunun temel amacı, 1. Maddede açıklanmış olup şiddete maruz kalan veya maruz kalma riski bulunan kişileri korumak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve sonlanması için çalışmalar yapmak, şiddet uygulayan ya da şiddet uygulamaya meyilli kişileri tedavi ve rehabilite etmektir (Öztürk, 2017:5).

Kanun kapsamında 1. Maddede yer aldığı üzere şiddete maruz kalan veya maruz kalma riski bulunan kadınlar, çocuklar, aile üyeleri korunmaktadır. 6284 sayılı kanunun 2. Maddesinde kadına yönelik şiddet; “Kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış.” olarak tanımlanmaktadır. Kanunun 2. Maddesine göre kadına yönelik şiddet kavramı; fiziksel, psikolojik, cinsel şiddetin yanında kadına zarar verecek ve hak ihlaline sebebiyet oluşturabilecek diğer unsurları da içermektedir (Özkan, 2017:537).

6284 sayılı kanunun 2. Maddesinin d bendinde şiddet kavramı tanımlanmıştır.

“Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana

gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranış.”

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, 6284 sayılı kanun kapsamında kurulmuş, 14. Maddede yer almış, şiddete maruz kalmış ya da maruz kalma riski bulunan kadınların korunması amacıyla oluşturulmuştur. Şiddete maruz kalan kadının can güvenliğinin sağlanmasının dışında, psikolojik danışmanlık desteği, barınma desteği, hukuki destek verilmesi de sağlanmaktadır. Şiddet Önleme Merkezlerinde şiddetin önlenmesine ve tedbirlerin etkili bir şekilde uygulanabilmesi için çalışmalar yapılmakla birlikte, şiddete maruz kalmış kişiye destek hizmeti sunulması gerçekleştirilir (Öztürk, 2017:21).

Kanun kapsamında koruyucu ve önleyici nitelikte tedbirler bulunmaktadır. Koruyucu tedbirler şiddete maruz kalmış kişilerin psikolojik ve sosyal olarak iyilik halinin sağlanması amacıyla yapılan düzenlemelerdir. Önleyici tedbirler, genellikle şiddet uygulamış kişinin, yeni bir şiddet davranışını sergilemesinin önüne geçmeyi amaçlar (Turhan, 2019:109). Kanun kapsamında hakim, mülki amir ve gecikmesinde sakıncalı bulunan durumlarda kolluk amirleri tarafından alınabilen koruyucu tedbirlerde, delil veya belge aranmaksızın kişinin şiddet beyanı ile yeterli olacağı yer almaktadır (Ercoşkun Şenol, 2019:436).

6284 sayılı Kanun, şiddete maruz kalan ayırım gözetmeksizin tüm kadınların, çocukların ve diğer aile üyelerinin korunmasını, insan haklarına ve insan onuruna yakışır bir hizmet alabilmesini, şiddete maruz kalan bireylere psiko-sosyal, hukuki, danışmanlık ve geçici maddi destek verilmesini belirtmiştir (Moroğlu, 2012). Kanun kapsamında, şiddetin önlenmesi ve şiddete maruz kalan bireylerin haklarının savunulması, korunması, desteklenmesi ve güçlendirilmesi için diğer kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliğinin sağlamaya çalışılmıştır.

Dijital şiddet ile ilgili yapılan araştırmalar 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda şiddete maruz kalan kadınların korunması ve şiddetin önlenmesine dair düzenlemeler bulunmaktadır. Kanunda şiddet tanımlanırken fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik olarak görülen zarar, şiddete maruz kalınması durumunda başvurulabilecek koruyucu ve önleyici tedbirlerden bahsedilirken, kadına yönelik dijital şiddet bu sınıflandırmada yer almamıştır. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin

Uygulama Yönetmeliği 3. Maddesinin (ş) bendinde dijital şiddet içerikli şiddet davranışları tek taraflı ısrarlı takip adı altında bahsedilmiştir:

“Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı.”

2021-2025 Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı'nda dijital şiddet, “Tek Taraflı İsrarlı Takip” ve “Siber Şiddet” olarak iki başlık olmak üzere tanımlanması yapılmıştır. IV. Ulusal Eylem Planında dijitalleşmenin artmasıyla beraber yeni bir şiddet türü olarak kabul edilen siber şiddetin yapılan araştırmalarda görüldüğü üzere kadın ve kız çocukları için risk oluşturduğu tespit edilmiştir. Eylem planında konu ile ilgili olarak şiddetin önlenmesi ve erken müdahalenin sağlanabilmesi için Türk Ceza Kanunu'na ısrarlı takip ve siber şiddetin şiddet türü olarak değerlendirilmesinin sağlanması adına rapor hazırlanması strateji olarak belirlenmiştir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021:57).

2. İstanbul Sözleşmesi

Kadına yönelik şiddetle mücadele ve aile içi şiddetin önlenmesine ilişkin uluslararası geçerliliği olan İstanbul Sözleşmesi 11 Mayıs 2011 yılında imzaya açılmıştır. İlk olarak İstanbul'da imzaya açılmış olması sebebiyle ismi İstanbul Sözleşmesi olarak kabul edilmiştir (Özkan, 2017:557). Sözleşmenin ilk maddesinde amaçlardan bahsedilmiş, kadını her türlü şiddetten korumak, kadına yönelik ve aile içi şiddeti önlemek hedeflenmiştir. Kadının şiddete maruz kalması veya riskli bir durum oluşması durumunda ise kolluk kuvvetlerinin ve kamu kurum ve kuruluşlarının aktif bir şekilde yer alması da amaçlar arasında yer almaktadır. Kadın erkek arasındaki eşitliğin sağlanması ve ayrımcılığın önlenmesi de aynı maddede yer almaktadır.

Sözleşme ilk kez bağlayıcı hükümleri bulunan ve kadına şiddetin, insan hakkı ihlali olarak vurgulanan bir uluslararası metindir. Sözleşmede kadına yönelik şiddet ile mücadele amacıyla, geniş bir içerik oluşturulmuş, önleme, koruma, kovuşturma ve mağdura destek hizmetleri oluşturma politikaları konuları bulunmaktadır (Moroğlu, 2012:366). Sözleşmenin temel amacı kadına yönelik türlü şiddeti önlemek, korumak,

şiddeti ortadan kaldırmak ve ayrımcılığın önlenmesini sağlamaktır. İstanbul Sözleşmesinin önemli bir özelliği kadına yönelik şiddetle mücadeleyi içeren bağlayıcı maddeleri bulunan ve hukuksal anlamda Avrupa ülkelerini kapsayan il belge olmasıdır (Bakırcı, 2015:134). Maddesinde; “kadına karşı şiddet”, “aile içi şiddet”, “toplumsal cinsiyet”, “kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet”, “mağdur” ve “kadın” terimleri tanımlanmıştır. Sözleşmeye taraf devletlerin koruyucu ve önleyici tedbirleri alacağı ve gerekli yasal düzenlemelerde bulunacağı 4. Maddede belirtilmiştir. AB Temel Haklar Ajansının yürüttüğü kadına yönelik şiddet ile ilgili araştırmada İstanbul Sözleşmesi’nin kadına yönelik şiddet ile mücadele için en kapsamlı sözleşme olduğu ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığın kadına yönelik şiddette bir şiddet biçimi olarak ortaya çıktığı belirtilmiştir (Goodey, 2017:1762). Sözleşme taraf devletlerin, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadınların güçlendirilmesi ile sağlanacak gerçek bir eşitlik, kadına yönelik şiddet ile mücadelede kapsayıcı ve bütüncü politikalar üretilmesi, sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içerisinde olunması, toplumsal farkındalık oluşturmak ve arttırmak için medya kullanımı, şiddet ile ilgili araştırmalar yapılması ve istatistiki verilerin toplanması ve paylaşılması hususunda yerine getirilmesi gerekli ilkeler belirlemiştir (Bakırcı, 2015:167).

Türkiye, İstanbul Sözleşmesi’nden 20/03/2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile feshedilmesine karar verilmiş olup 01/07/2021 tarihinde “Türk toplumunun toplumsal değerleri ve geleneksel aile yapısı ile uyuşmaması” sebebiyle sözleşmeden çekildiğini açıklamıştır (Resmi Gazete, 2021).

3. Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi (CEDAW)

Birleşmiş Milletler’in bünyesinde yer alan Kadının Statüsü Komisyonu toplumsal cinsiyet, kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması konuları ile ilgili çalışmalar yürütmektedir. Kadının Statüsü Komisyonu’nun yapmış olduğu en önemli çalışma Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi’dir. 1981 yılında yürürlüğe giren sözleşmeyi Türkiye 1985 yılında onaylamış, 19 Ocak 1986 tarihinde Türkiye’de yürürlüğe girmiştir (Karal & Aydemir, 2012:57).

Kadınlara yönelik şiddetin önlenmesine, ayrımcılığın ve eşitsizliğin ortadan kaldırılmasını hedefleyen CEDAW'a taraf devletler konu ile ilgili gerekli çalışmalar yapılmasını kabul etmiş sayılmakla beraber, kadın-erkek eşitliğini sağlamakla yükümlülüğü kabul etmiş bulunmaktadır (Özer, 2019:39). Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, kadınlara yönelik bulunan eşitsizliklerin hukuksal ve toplumsal boyutlarda önlenmesi ile ilgili çalışmalar yapılacağına dair hedefler koymuştur. Sözleşmeye taraf devletler kadınlara yönelik ayrımcılık ve eşitsizliklerin önlenmesi ve kaldırılması ile ilgili çalışmalar yapmakla yükümlü bulunmaktadır.

CEDAW Sözleşmeye taraf devletler, kanun önünde kadınların ve erkeklerin eşit haklara sahip olmasına, medeni haklar konusunda erkekler ile eşit fırsatlar tanınmasını sağlamaktadır. Kadının insan hakları bakımından gelişmesinin ve varoluşunu sağlamanın önündeki engellerin kaldırılması ve toplumsal cinsiyet rollerine dayalı kalıplaşmış tüm davranışların kaldırılması maksadıyla kadın-erkek arasındaki kültürel ve sosyal eşitliğin sağlanması için yükümlülükler bulundurur (Karataş, Şener, & Otaran, 2008).

İnsan hakları ile ilgili birçok sözleşmede haklara saygı duyulması konusunda yaptırımlarda bulunmaktadır. CEDAW bu sözleşmelerden farklı olarak, kamusal ve özel alanda aynı zamanda bireysel anlamda da kadın-erkek eşitliğini savunur ve bu noktada yapılacak değişimleri zorunlu kılar (Englehart & Miller, 2014:23). CEDAW kadına ve kız çocuklarına yönelik toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması ve yaşamın her alanında eşitliği sağlayabilmek için uluslararası hukuki olarak bağlayıcı içeriği bulunan bir metindir. CEDAW Sözleşmesi ile ilgili başka bir önemli konu ise kadın haklarının korunması, sağlanması ve toplumsal bağlamda gerçek bir kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasının hedef alınmasıdır. Bunu yasal temellere dayanan bir bakış açının yanında kültürel anlamda bir oluşum ile desteklemeye çalışmasıdır (Kaypak & Kahraman, 2016:305).

Sözleşme içeriğinde, kadın hakları ihlalinin en fazla yapıldığı alanların siyaset, evlilik, sağlık, eğitim gibi alanlarda olduğu belirtilmektedir. Sözleşmeye taraf devletler her alanda kadın hakları ile ilgili gerçek bir eşitlik sağlanması ile ilgili çalışmalar yapmakla yükümlüdür. Sözleşme içeriğinde kadına yönelik her türlü ayrımcılığın önlenmesi amacıyla taraf devletlerin eşitlik politikası izlemeleri önerilmiştir.

C. Sosyal Hizmet ve Kadına Yönelik Şiddet

Sosyal hizmet mesleği, toplum genelinde sosyal işlevselliği için öncelikle sosyal adaletsizliğe, baskıya ve ayrımcılığa maruz kalan bireyler göz önünde bulundurarak çalışır. Çocuk, yaşlı, engelli, kadın, LGBTİ, etnik yapısı veya ırkları yüzünden azınlıkta bulunan incinebilir bireyleri öncelik alarak çalışır (Selçuk, 2016:463). Bir sosyal sorun olan şiddet, insan hakkı ihlali olmakla birlikte sosyal hizmet alanının nedenleri ve sonuçlarıyla birlikte araştırıldığı ve ilgilendiği önemli bir konudur (Cihan & Karakaya, 2017:319). Sosyal hizmet mesleği birey, grup ve toplumla genelinde mesleki müdahalelerde bulunarak toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal, adalet ve eşitlik ve şiddetsiz bir toplum için çalışmalar yürütür.

Sosyal hizmet mesleği, tüm bireylerin yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen, birey, grup ve toplumun sosyal işlevselliğinin sağlanması amacıyla çalışan, sosyal adalet ve eşitlik ilkeleriyle çalışan hak savunuculuğu yapan bir meslektir (Duyan, 2003:5). Sosyal hizmet, birey, grup ve topluma yönelik sosyal işlevselliği sağlamak ve güçlendirmek amacıyla çalışır (Zastrow, 2013:6). Sosyal hizmet, insan hakları ve sosyal adalet çerçevesinde, bireylere insan olduğu için değer veren ve çalıştığı bireylere hak temelli bakış açısıyla hizmet verir (Zengin & Özgür, 2016:3). Sosyal çalışmacılar, bireyin toplum içerisinde var olabilmesi ve beslenme, barınma sağlık, kabul görme gibi temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi yani sosyal işlevselliğini gerçekleştirebilmesi ve sosyal adaletin sağlanabilmesi için çalışırlar (Sheafor & Horejsi, 2012:25). Sosyal çalışmacılar müracaatçıları ile mikro düzeyde birey ile çalışma, mezo düzeyde aileler ve gruplarla çalışma ve makro düzeyde topluluklarla çalışma ile sosyal politika geliştirerek çalışmalar yapar (Zastrow, 2013:9). Sosyal çalışmacılar mikro, mezo veya makro boyutta müracaatçılar ile çalışırken savunucu, eğitici, danışman, vaka yöneticisi, bağlantı kurucu, sosyal değişim faili, yönetici rollerini kullanırlar (Sheafor & Horejsi, 2012:75). Sosyal çalışmacılar, risk altındaki ve toplumda dezavantajlı sayılabilecek gruplarla, yoksulluk karşıtı programlarda, yaşlı, engelli bireylerle, tıbbi ve psikiyatri alanında, alkol ve madde bağımlılığı alanında, aile içi ilişkiler ve aile içi şiddet durumlarında, şiddete maruz kalmış bireyler, evlilik ve aile danışmanlığı alanlarında, adli sosyal hizmet gibi birçok alanda çalışabilmektedir (Zastrow, 2013:25).

Kadına yönelik şiddet, kadınların temel haklarının ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına sebep olan, kadının yaşam, sağlık, eğitim, gelişim, hayata katılım gibi alanlardan mahrum bırakan bir toplumsal sorundur. Sosyal hizmet mesleğinin temel amaçlarından olan sosyal adalet ve eşitliğin sağlanması bağlamında kadın erkek eşitliğinin sosyal, ekonomik, kültürel ve diğer alanlarda sağlanmasıdır (Erbay & Tuncay, 2006:35). Aynı zamanda toplumsal eşitliğin sağlanması ve bu kapsamda da kadınların yaşamakta olduğu eşitsizliklerle mücadelede sosyal hizmet mesleği büyük rol oynar. Kadın erkek arasında meydana gelen birçok sorunun temel kaynağı toplumsal cinsiyet rollerinden gelmektedir (Zastrow, 2013:620). Kadını baskı altında tutmayı amaçlayan toplumsal cinsiyet temelli kadına yönelik şiddet, kadınları şiddete karşı savunmasız hale getirmekte ve kadını güçsüz, erkeği güç sahibi olarak göstermektedir (Öztürk, 2013:196).

Sheafor ve Horejsi (2012), şiddete maruz kalan kadınlarla çalışan sosyal çalışmacıların gerçekleştirmesi gereken uygulamaları şu şekilde sıralamıştır:

- Şiddete maruz kalan kadının ve varsa çocuğunun güvenliğinin sağlanması,
- Kadının şiddetin yapısını ve şiddet döngüsünü anlamasına, şiddet görmekten başka seçeneklerinin de olduğunu farkına varmasına,
- Karar verme sürecinde, planlarında ve güvenliğinin sağlanmasında ihtiyaç duyulan hizmetlere erişiminde,
- Şiddetin yarattığı psikolojik etkilerin iyileştirilmesinde.

Bir sosyal sorun olan şiddet, insan hakkı ihlali olmakla birlikte sosyal hizmet alanının nedenleri ve sonuçlarıyla birlikte araştırıldığı ve ilgilendiği önemli bir konudur (Cihan & Karakaya, 2017:319). Kadınların kendilerini gerçekleştirebilmeleri, mevcut potansiyellerini ortaya çıkarıp kullanabilmeleri, hayat standartlarının iyileştirilmesinde sosyal hizmet mesleği büyük bir rol oynamaktadır. Sosyal çalışmacılar, şiddete maruz kalan kadınların güçlü yönlerinin ortaya çıkartılmasında ve bunları kullanmalarında yönlendirici ve destekleyici faaliyetler üstlenmektedir. Ayrımcılığın önlenmesinde, kadınların toplumsal her alanda güçlü hale gelmesinde, kadın haklarının uygulanmasında ve korunmasında, kadın-erkek eşitliği ve kadına şiddetle mücadelede kadın alanında çalışan sosyal çalışmacılar faaliyetlerini yürütmektedirler (Erol, Karasoy, & Yıldırım, 2021:630).

1. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sosyal Hizmetin Kuramsal Bakış Açısı

a. Feminist Yaklaşım

Feminist müdahalede, toplumsal cinsiyeti çıkış noktası olarak kabul etmiştir. Feminist sosyal hizmet uygulaması, kadını güçlendirme kavramına vurgu yaparak, ataerkilliği sonlandırmayı hedefleyen, eşitlikçi ilkelerle ilerleme kat eden bir yaklaşımdır (Buz, 2009:60). Feminist yaklaşım, şiddetin, kadın erkek eşitsizliğinin, toplumsal cinsiyet yargılarının anlaşılmasında önemli bir rol oynar. Kadına yönelik şiddeti, erkeğin toplumsal cinsiyet rollerini gerçekleştirebilmesi, kadını baskı ve kontrol altında tutabilmesi için uyguladığı bir güç aracı olarak görür (Özateş, 2009:101). Feminist çalışmada amaç, müracaatçının sahip olduğu potansiyelin üst seviyeye yükseltilmesi, toplum genelinde cinsiyet kalıplarının yeniden yapılandırılmasıyla ortadan kaldırmaktır (Zastrow, 2013:622).

Feminist uygulamada şiddete maruz kalan bireyin güçlendirilmesi, müracaatçının ihtiyaçları için kendisine uygun olan seçenekleri belirlemesi ve kendi kararlarını kendisi verebilecek noktaya gelmesi temel yaklaşımdır. Sosyal çalışmacılar bu noktada müracaatçının aktif katılımı ile birlikte, müracaatçının kaynaklara ulaşabilmesi ve desteklenmesi için çalışırlar (Buz, 2009:61). Sosyal hizmette feminist yaklaşımla, kadının özgürleşmesi, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına göre kadının erkek hegemonyasından fazlası olduğunun anlaşılması ve bu konunun sosyal politikalarla desteklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu noktada toplumsal değişim bağlamında kız çocuklarının eğitiminin desteklenmesi, kadın odaklı sosyal politikalarla birlikte kadınların özgürleştirebilmesi ve baş etme mekanizmalarının geliştirilebilmesi adına mikro, mezo, makro müdahalelerle kadınların güçlenmeleri sağlanmalı, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması adına geleneksel cinsiyet davranışlarına dikkat çekilmeli farkındalık amacıyla gerekli sosyal hizmet müdahaleleri yapılmalıdır (Doğancı & Tuncay, 2020:1346).

Feminist uygulama, toplumsal politika ve refah hizmetleriyle birlikte ataerkil düşünce ve toplumsal cinsiyet kalıpları ile ilgili fikirlerin değişmesinde farkındalık yaratmıştır (Payne, 2014:479). Makro düzeyde feminist bakış açısı, kadınlara yönelik toplumsal cinsiyet bakış açısının, ataerkil tahakkümün ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının değişmesi için mücadele eder (Özateş, 2009:102). Kadına şiddetle ilgili makro düzeyde mücadele için toplum bilinci çalışmaları yapılması, kadına yönelik

şiddete ilişkin farkındalık oluşturulması ve erkek egemen toplum düzeninin değişmesi için çalışmalar sürdürülmesi gerekmektedir (Öztürk, 2013:199).

b. Güçlendirme Yaklaşımı

Sosyal hizmet mesleğinde güçlendirme yaklaşımı, müracaatçının kendisinde bulunan mevcut gücünü ve potansiyelini kullanmasına engel olan sebeplerle mücadele ederek, bireyin kendi potansiyelinin ve özgüveninin yükselmesini sağlayarak müracaatçıya kendi yaşamı hakkında karar ve güç sahibi olmasını sağlamak için çalışılmasıdır (Payne, 2014:379). Güçlendirme birey, grup veya toplumun sahip olduğu ancak baskı, ayrımcılık, engellenmeler sebebiyle kullanamadığı güç ve kaynakları etkin bir şekilde kullanabilmesi için çalışılmasıdır (Teater, 2014:71).

Sosyal hizmet mesleği kadın müracaatçılar ile çalışırken güçlendirme kavramına büyük önem vermektedir. Güçlendirilen kadın kendi yaşamı üzerinde söz sahibi olarak kendisini gerçekleştirebilir (Erbay & Tuncay, 2006:36). Şiddete maruz kalan kadınların psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak güçlenmesi şiddet döngüsünün değişmesine ve maruz kalınan şiddetin son bulmasında oldukça etkilidir. Şiddete maruz kalmış kadınların güçlendirme sürecinde maddi ve manevi kaynaklara erişim, erkeğe bağımlı halin değişmesi, kendi başına karar alabilme, ekonomik özerkliği sağlayabilme, çalışma hayatına katılım, iş hayatında kadın erkek fırsat eşitliği, eğitim seviyesinin yükseltilmesi büyük önem taşımaktadır (Aşkın & Aşkın, 2017:190). Şiddete maruz kalmış kadınların danışmanlık alması psikolojik olarak güçlenmesine, yaşamları üzerinde kontrolün kendilerine geçmelerine ve şiddetten uzak yeni bir başlangıç yapmalarına katkı sağlamaktadır. Danışmanlık hizmetinde kadına amaçlarına ulaşması noktasında gerekli cesareti ve güçlenmeyi sağlarken “müracaatçı yerine” değil, “müracaatçı ile birlikte” ilkesini benimsemek gerekmektedir (Bayrakçeken Tüzel & Gediz Gelegen, 2010:51).

2. Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Sosyal Destek Mekanizmaları

Sosyal hizmet toplumda dezavantajlı durumda olan bireylere, iyileştirici faaliyetler yapar. Bu anlamda dezavantajlı konumda bulunan şiddete maruz kalmış kadınlar ile ilgili sosyal hizmet faaliyetlerinden bahsetmek mümkündür (Cihan & Karakaya, 2017:316). Ülkemizde şiddete maruz kalan ya da maruz kalma ihtimali bulunan kadınlar, kolluk kuvvetleri, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar, adli merciler, belediyeler

başvurabileceği veya destek alabileceği yerlerdir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının “Alo 183 Sosyal Destek Hattı” 7/24 başvurulabilecek ve destek alınabilecek bir diğer sosyal destek mekanizmasıdır. Aynı zamanda kadın hakları için çalışan sivil toplum kuruluşlarından da destek almaları mümkündür (morcati.org.tr, 2022).

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 6284 sayılı Kanun kapsamında aile içi şiddete maruz kalmış eş, çocuklar ve yakınlarına, tek taraflı ısrarlı takibe maruz kalmış kişilere, mahkeme tarafından ayrılık kararı alınan ya da evli olmalarına rağmen ayrı yaşayan aile üyeleri yasa korumasından faydalanabilmektedir. Şiddete maruz kalan kişiler “Valilik-Kaymakamlık, Polis Merkezi, Jandarma Karakolu, Cumhuriyet Başsavcılığı veya Aile Mahkemesi Hâkimliği” nden başvuru yapabilmektedir. Şiddete maruz kalan kişi için 6284 sayılı kanun kapsamında tedbir kararları alınmaktadır. Kanun kapsamında kurulmuş olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde şiddete maruz kalan kişilere psikolojik, hukuki ve sosyal olmak üzere danışmanlık ve rehberlik hizmeti verilmektedir (www.aile.gov.tr, 2022). Kadıkonuk evleri, şiddete maruz kalmış kadınların güçlenmesi, kadının üzerindeki baskının azalması ve destek sağlaması bakımından önemli kuruluşlardır (Kelebek, 2017:82). Kadıkonuk evleri şiddete maruz kalan kadın için güvenli olarak barınma sağlayan, sığınma sürecinin sonrasında kendisini gerçekleştirebilmesi ve kendi ayakları üzerinde durmasında olanak sağlayan, kadının benlik saygısının ve özgüveninin yükselmesi için güçlenmesine katkı sağlayacak hizmetleri veren, kaynaklara erişimine destek olan, şiddet ile mücadelede kadının güçlenmesi için çalışmalar yapan kuruluşlardır (Aşkın & Özçatal, 2017:190).

Şiddete maruz kalmış ya da maruz kalma riski bulunan bireyler için Aile Mahkemesi Hakimliği veya Cumhuriyet Başsavcılığı müracaat edilebilecek adli mercilerdir. Şiddete maruz kalan ya da kalma riski bulunan kadın bulunduğu il veya ilçedeki Aile Mahkemesi Hakimliğine ya da Cumhuriyet Başsavcılığına giderek önleyici ve koruyucu tedbirlerin alınması talebinde bulunabilmekte olup aynı zamanda Polis Merkezi ve Jandarma Karakolundan şikayette bulunulması mümkündür. Hakim delil ve belge aranmaksızın konu ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirlerde bulunarak karar almaktadır (evicisiddet.adalet.gov.tr, 2022). Şiddete maruz kalmış kadınlar bir sağlık kuruluşuna başvurarak destek alabilmektedir. Darp raporu alması ve hastane

polisine başvurarak şikayetini iletmesi mümkündür (www.kadindayanismavakfi.org.tr, 2022).

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte yeni kuşak şiddet olarak da literatürde yer alan dijital şiddet öncelikle bir kadına şiddet türü olması sebebiyle sosyal hizmet mesleğinin içerisinde yer alan bir alandır. Dijital şiddete maruz kalan kadınlar üzerinde anksiyete, stres, çaresizlik, utanma gibi olumsuz duygu durumlarının oluştuğu, toplumdan uzaklaştığı ve kadının yalnızlaşarak şiddetin devamlı hale geldiği dolayısıyla kadının şiddet döngüsünden kurtulamadığı görülmektedir (Abınık, 2022). Dijital şiddet, bireylerde yarattığı olumsuz sonuçları sebebiyle toplumsal bir sorundur ve diğer şiddet türlerinden ayrı tutulması mümkün değildir. Çünkü sanal ortamlarda gerçekleşen dijital şiddetin sanalda kalmayarak bireylerin hayatları üzerinde olumsuz etkiler ortaya çıkardığı görülmektedir.

Dijital şiddet alanı meydana getirdiği sonuçları itibariyle günden güne dikkat çeken bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital şiddet konusunda sosyal hizmet alanında mevcut sosyal destek mekanizmaları oldukça kısıtlı olmakla beraber kadına şiddetle mücadele edilebilmesi için üzerine düşünülmesi ve çözüm üretilmesi gereken bir alandır. Çoğunlukla Sivil Toplum Örgütleri ve derneklerce yürütülen farkındalık çalışmalarıyla beraber politika bazında sosyal destek mekanizmalarının oluşturulması dijital şiddet ile mücadele önemli bir adım olacaktır.

III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

A. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde bir grubun belirli özelliklerinin belirlenmesi için verilerin toplanması amaçlanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2012:14). Bu kapsamda araştırma sorularına yanıt bulmak adına üç bölümden oluşan bir form düzenlenmiştir. Genç yetişkin kadınlara uygulanan bu formda ilk bölümü katılımcıların demografik bilgilerini içeren sorular oluşturmaktadır. Bu bölümde katılımcıların yaşı, ortalama geliri, eğitim durumu ve medeni durumu gibi sorular sorulmuştur. Formun ikinci bölümünde genç yetişkin kadınların sosyal medya kullanımı ve flört şiddetine ilişkin tutumlarını ölçmek adına sorular sorulmuştur. Çalışma formunun son bölümünde ise “İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği” kullanılmıştır (Nacar, Timur Taşhan, & Bekar, 2020).

B. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde yaşayan 18-40 yaş arasındaki genç yetişkin kadınlar oluşturmaktadır. TÜİK verilerine göre İstanbul’da yaşayan 2.632.443 sayıda 18-40 yaş arası birey bulunmaktadır (data.tuik.gov.tr, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2022). Araştırma kapsamında kartopu örnekleme yoluyla toplamda 211 birey üzerinden anket toplanmıştır. Araştırmanın pandemi dönemine denk gelmesinden dolayı kartopu örnekleme yöntemi seçilmiştir. Araştırmada toplamda 261 anket toplanmış ancak anketlerin araştırmaya uygun olmamasından dolayı 50 anket çıkarılarak toplamda 211 anket üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

C. Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında toplamda üç bölümden oluşan bir anket kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinden önce gerekli izin için İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonuna başvuru yapılmıştır. İstanbul Aydın Üniversitesi Etik

Komisyonu 10.03.2022 tarihli ve 2022/04 sayılı kararı ile uygun bulunmuş, etik onay izni alınmıştır. Ankete ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Demografik Bilgi Formu: Araştırmanın ilk bölümünü oluşturan bu formda katılımcıların yaşı, aylık geliri, eğitim durumu ve medeni durumunu içeren sorular yer almaktadır. Formun kullanım amacı katılımcıların ölçek puanlarının kıyaslanması üzerine kurulmuştur.

Sosyal Medya-Flört Şiddeti Formu: Araştırmanın ikinci bölümünü oluşturan bu formda katılımcıların sosyal medya kullanımı, kullanılan sosyal medya türü, flört şiddetine ilişkin tutumları, dijital şiddet tanımı, dijital şiddet davranışları tanımlama gibi sorular sorulmuştur.

İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği (Cyber Aggression in Relationships Scale CARS): Araştırmanın üçüncü bölümünü oluşturan bu formda genç yetişkin kadınların ilişkilerinde dijital şiddet deneyimlerine ilişkin sorular bulunmaktadır. Formda yer alan sorular dijital şiddet davranışını uygulama ve maruz kalma üzerine kurulmuştur. Ölçekte toplamda dört alt boyut (Psikolojik / Cinsel dijital şiddet uygulama / maruz kalma alt boyutu, Israrlı Takip uygulama / maruz kalma dijital şiddet) bulunmaktadır. Ölçeğin puanlaması “0: Hiç-7: Son Altı Ayda Değil Ama Öncesinde Oldu” şeklinde sınıflandırılmıştır. Katılımcıların son altı ay içindeki deneyimleri baz alınmıştır. Toplam puan üzerine hesaplanan ölçekte katılımcıların yüksek skorları dijital şiddeti deneyimlediklerini göstermektedir. İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği'nin iç tutarlılığını ölçmek için Cronbach'ın α güvenilirlik analizine dayanarak, Psikolojik / Cinsel dijital şiddet uygulama / maruz kalma alt boyutu, Israrlı Takip dijital şiddet uygulama / maruz kalma alt boyutu ve ölçeğin genelinin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0,94, 0,89 ve 0,90 olarak hesaplanmıştır. Ölçek alt boyutları açısından oldukça güvenilir bulunmuştur ($P = .001$) (Nacar, Timur Taşhan, & Bekar, 2020:5).

D. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışma kapsamında; İstanbul'da yaşayan 18-40 yaş arası genç yetişkin kadınlardan toplamda 211 anket doldurulmuş ve bu anketler analize tabi tutulmuştur. Anketlerin toplanma aşamasında İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Kurulundan gerekli izinler alınmıştır. Ardından Google Forms üzerinden anketler oluşturulmuş ve bilgilendirilmiş onay formu da Google Forms üzerinden işlenerek katılımcıların onayı

alınmıştır. Veriler istatistik paket programı olan SPSS 25.0 ile analiz edilmiştir. Çalışmanın bulgular ve yorumlar bölümünde anketlerden gelen veriler; Frekans, Kruskal Wallis, Mann Whitney U, Spearman Korelasyon testleri üzerinden verilerin anlamlılık düzeyleri ve demografik değişkenlerle arasındaki ilişki analiz edilmeye çalışılmıştır.

IV. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın bulguları bulunmaktadır. Katılımcıların dijital şiddet konusunda yanıtladıkları olduğu anketten edinilmiş bulgular sırasıyla yer almaktadır.

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinden eğitim durumları sırasıyla lisans öğrencisi (%37,0), ilköğretim/lise mezunu (%25,6), lisans mezunu (%25,6), lisansüstü öğrencisi (%7,6), lisansüstü mezunu (%4,3) şeklinde sıralanmıştır.

Çizelge 1 Genç Yetişkin Kadınların Eğitim Durumlarının Dağılımı

	N=211	n	%
Eğitim Durumu			
İlköğretim/Lise Mez.		54	25,6
Lisans Öğrencisi		78	37,0
Lisans Mezunu		54	25,6
Lisansüstü Öğrencisi		16	7,6
Lisansüstü Mezunu		9	4,3
Toplam		211	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların %78,2'sinin bekar, %19,4'ünün evli, %2,4'ünün biriyle birlikte yaşıyor olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 2 Genç Yetişkin Kadınların Medeni Durumlarının Dağılımı

	N=211	n	%
Medeni Durum			
Bekar		165	78,2
Evli		41	19,4
Biriyle Birlikte Yaşıyor		5	2,4
Toplam		211	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında %67,3'ünün 18-25 yaş arasında, %25,1'inin 26-33 yaş arasında ve %7,6'sının 34-41 yaş arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 3 Genç Yetişkin Kadınların Yaş Dağılımı

	N=211	n	%
Yaş			
18-25		142	67,3
26-33		53	25,1
34-41		16	7,6
Toplam		211	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların gelir dağılımına bakıldığında %46,2'sinin 0-2500 TL, %12,7'sinin 2501-5000 TL %38,7'sinin 5001-10000 TL ve %2,4'ünün 10000 TL ve üzeri gelir sahibi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 4 Genç Yetişkin Kadınların Gelir Durumu Dağılımı

	N=173	n	%
Gelir Durumu			
0-2500 TL		80	46,2
2501-5000 TL		22	12,7
5001-10000 TL		67	38,7
10000 TL ve üzeri		4	2,4
Toplam		173	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların sosyal medya kullanımı özellikleri değerlendirildiğinde %98,6'sının sosyal medya hesabı kullandığı, %1,4'ünün sosyal medya kullanmadığı sonucu görülmüştür.

Çizelge 5 Genç Yetişkin Kadınların Sosyal Medya Kullanımı Özelliklerinin Dağılımı

	N=211	n	%
Sosyal Medya Kullanma			
Evet		208	98,6
Hayır		3	1,4
Toplam		211	100

*Frekans Analizi

Araştırmaya göre en çok kullanılan sosyal medya hesaplarının sırasıyla Youtube (%98,1), Whatsapp (%97,6) ve Instagram (%97,6) olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çizelge 4).

Çizelge 6 Genç Yetişkin Kadınların Kullandıkları Sosyal Medya Hesaplarının Dağılımı

N=211	n	%
Kullanılan Sosyal Medya		
Whatsapp	206	97,6
Facebook	72	34,1
Twitter	120	56,9
Instagram	206	97,6
Telegram	56	26,5
Youtube	207	98,1
Snapchat	67	31,8
Tiktok	41	19,4
Skype	12	5,7
Tinder	0	0,0

*Frekans Analizi

Katılımcıların flört ilişkilerine ilişkin durumlar değerlendirildiğinde %36,5'inin sonlanan bir ilişkisinin bulunduğu, %32,7'sinin devam eden bir ilişkisinin bulunduğu, %13,3'ünün evli olduğu ve %17,1'inin daha önce ilişkisinin olmadığı sonucu elde edilmiştir.

Çizelge 7 Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkileri ile İlgili İlişki Durumu Özelliklerinin Dağılımı

N=211	n	%
İlişki Durumu		
Evliyim/Biriyle Yaşıyorum.	28	13,3
Devam Eden Bir İlişkim Var.	69	32,7
Sonlanan İlişkim Var.	77	36,5
Daha Önce İlişkim Olmadı.	36	17,1
Toplam	210	100

*Frekans Analizi (Kayıp Veri:1)

Araştırmaya katılan kadınların %62'sinin 1 yıldan fazla süredir ilişkisinin devam ettiği %30'unun ilişkisinin 6 aya kadar sürdüğü, %8'inin ise 6-12 aya kadar bir birliktelik yaşadığı görülmüştür.

Çizelge 8 Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Birliktelik Süresinin Dağılımı

N=211	n	%
Birliktelik Devam Süresi		
6 Aya Kadar	53	30
6-12 Aya Kadar	14	8
1 Yıldan Fazla	107	62
Toplam	174	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların %28,7'sinin okulda, %27'sinin arkadaş vasıtasıyla, %25,9'unun sosyal medya vasıtasıyla, %10,9'unun iş ortamında, %4,1'inin aile vasıtasıyla partneriyle tanıştığı sonucu elde edilmiştir.

Çizelge 9 Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Tanışma Şeklinin Dağılımı

	N=211	n	%
Partnerle Tanışma			
Okul Ortamında		50	28,7
İş Ortamında		19	10,9
Arkadaş Vasıtasıyla		47	27
Aile Vasıtasıyla		7	4,1
Sosyal Medya Vasıtasıyla		45	25,9
Diğer		6	3,5
Toplam		174	100

*Frekans Analizi

Araştırmaya katılan kadınların %37,3'ünün partneriyle yüz yüze görüştüğü, %23,6'sının partneri ile yazışarak, %22,5'inin yüz yüze, yazışarak ve konuşarak eşit bir şekilde iletişim kurmayı tercih ettiği sonucu elde edilmiştir.

Çizelge 10 Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Görüşme Biçiminin Dağılımı

	N=211	n	%
Partnerle Görüşme Biçimi			
Yüz Yüze		65	37,3
Konuşarak (İletişim Kanalı ile)		29	16,6
Yazışarak		41	23,6
Eşit Oranda		39	22,5
Toplam		174	100

*Frekans Analizi

Kadınların iletişim kanalı tercihi olarak en çok %82,5 bir oran ile partneriyle Whatsapp'tan, %62,1 Instagram'dan iletişim kurduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 11 Genç Yetişkin Kadınların Flört İlişkisinde Partneri ile Görüşmede Kullandığı Sosyal Medya Kanallarının Dağılımı

	N=211	n	%
İletişim Kanalı Tercihi			
Whatsapp		174	82,5
Instagram		131	62,1
Facebook		18	8,5
Twitter		19	9,0
Snapchat		18	8,5
Diğer (SMS)		36	17,1

*Frekans Analizi

Katılımcıların %35,6'sının dijital şiddete maruz kaldığını, %64,4'ü maruz kalmadığını düşünmüştür.

Çizelge 12 Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddete Maruz Kalma Durumu

N=211	n	%
Dijital Şiddete Maruz Kalma Durumu		
Evet	63	35,6
Hayır	112	64,4
Toplam	174	100

*Frekans Analizi

Araştırmaya katılan kadınların dijital şiddet, tanımalarına göre sırasıyla en çok arama listesini kontrol etmek (%98,1), sahte hesap açmak (%97,6), mesajları okumak (%96,2), sosyal medya hesabı şifresi istemek (%94,3), çıplak veya yarı çıplak fotoğraf istemek (%92,4), dijitalde partneri izlemek (%90,5) davranışlarını değerlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 13 Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddeti Tanımlarının Dağılımı

N=211	n	%
Dijital Şiddet Davranışı		
Dijitalde Partneri İzlemek	191	90,5
Mesajları Okumak	203	96,2
Arama Listesini Kontrol Etmek	207	98,1
Sahte Hesap Açmak	206	97,6
Sosyal Medya Hesabı Şifresi İstemek	199	94,3
Çıplak veya Yarı Çıplak Fotoğraf İstemek	195	92,4
Sosyal Medyada Kimlerle Arkadaş Olduğunu Kontrol Etmek	185	87,7
Sosyal Medya Aracılığıyla Partnerin Özel Bilgilerini İncelemek	168	79,6
Mahrem Görüntüleri Sosyal Medyada Paylaşmak	161	76,3
Partnerini Sosyal Medyada Karalamak	136	64,5

*Frekans Analizi

Katılımcıların davranışın problem olmasına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde %56,9'unun problem olarak gördüğü, %34,6'sının çok sık olursa problem olacağını düşündüğü, %5,7'sinin problem olarak görmediği, %2,8'inin kararsız olarak cevap verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 14 Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Davranışının Problem Olmasına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

N=211	n	%
Dijital Şiddet Görüşü		
Evet, problemdir.	120	56,9
Çok sık olursa problemdir.	73	34,6
Hayır, problem değildir.	12	5,7
Kararsızım.	6	2,8
Toplam	211	100

*Frekans Analizi

Araştırmaya katılan kadınlardan dijital şiddete maruz kaldığını düşünen 63 kadın tarafından yanıtlanan çoklu seçenekli onay kutulu soruya verilen cevaplardan, katılımcıların dijital şiddet ile baş ederken kullandıkları sosyal destek mekanizmaları değerlendirildiğinde %15,6'sının destek almadığı, %10'unun arkadaşlarından ve %7,1'inin aileden destek aldığı saptanmıştır. Katılımcıların hiçbirinin öğretmenlerinden, güvenlik güçlerinden, kamu kurumlarından, dernek veya vakıflardan destek almadığı görülmüştür.

Çizelge 15 Genç Yetişkin Kadınların Kullandıkları Sosyal Destek Mekanizmalarının Dağılımı

N=211	n	%
Sosyal Destek Mekanizmaları		
Destek Almıyor	33	15,6
Aileden Destek	15	7,1
Arkadaşlardan	21	10,0
Psikolog	7	3,3

*Frekans Analizi

Araştırmaya katılan kadınların yakınlarının dijital şiddet ile ilgili düşünceleri hakkında %46'sı dijital şiddeti yakın çevresinin bir kısmının kabul edip bir kısmının kabul etmediği, %31,8'inin dijital şiddeti şiddet olarak kabul etmediği, %22,2'sinin dijital şiddeti şiddet olarak gördüğü sonucu elde edilmiştir.

Çizelge 16 Genç Yetişkin Kadınların Yaşadığı Şiddete Çevresinin Tutumunun Dağılımı

N=211	n	%
Yakın Çevrenin Şiddete İlişkin Yorumu		
Evet, düşündüler	14	22,2
Hayır, düşünmediler.	20	31,8
Bir Kısmı Evet Bir Kısmı Hayır	29	46
Toplam	63	100

*Frekans Analizi

Katılımcıların dijital şiddet ile baş ederken %53,9'unun psikolojik desteğe ihtiyaç duymadığı, %46,1'inin ise psikolojik desteğe ihtiyaç duyduğu sonucu tespit edilmiştir.

Çizelge 17 Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Sonrası Psikolojik Destek İhtiyacının Dağılımı

N=211	n	%
Psikolojik Destek İhtiyacı		
Evet	29	46,1
Hayır	34	53,9
Toplam	63	100

*Frekans Analizi

Araştırmaya katılan dijital şiddete maruz kalan kadınların %96,8'inin hukuki bir yola başvurmadağı sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 18 Genç Yetişkin Kadınların Dijital Şiddet Sonrası Hukuki Yola Başvurma Durumunun Dağılımı

N=211	n	%
Hukuki Yola Başvurma		
Evet	1	1,6
İstedim, ancak ekonomik durumu el vermedi.	1	1,6
Hayır	61	96,8
Toplam	63	100

*Frekans Analizi

- İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeğine Dair Tablolar

Bulgular bölümünün bu kısmında veriler yapılan anket çalışmasına katılan hayatının herhangi bir döneminde ilişki yaşamış veya mevcut ilişkisi bulunan 174 kadın üzerinden hesaplanmıştır. İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği 3 alt boyuttan oluşan bir ölçektir. Bunlar; Psikolojik/Cinsel Şiddet, Takip Şiddeti ve Dijital Şiddet Deneyimi şeklindedir. Araştırmada kadınların maruz kaldığı dijital şiddet konusu üzerinden, şiddetin uygulama ve maruz kalma boyutları da ele alınmıştır. Şiddete maruz kalan kadınların şiddeti uygulama eğilimi de değerlendirilmiştir.

Katılımcıların İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puanlar değerlendirildiğinde psikolojik-cinsel şiddet uygulayan olarak ortalamalarının 12,18 olduğu ve takip şiddetinde ise ortalamasının 17,48 olduğu; maruz kalma açısından ise psikolojik-cinsel şiddet ortalamasının 15,92 ve takip şiddeti ortalamasının 17,21 olduğu; dijital şiddet deneyiminin genelinde ise ortalamasının 67,68 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 19 İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyutlarının Puan Ortalamalarının Dağılımı

N=211	Soru Sayısı	Maksimum	X±Ss
Psikolojik-Cinsel Şiddet (Uygulayan)	9	45	12,18±6,74
Takip Şiddeti (Uygulayan)	6	30	17,48±10,34
Psikolojik-Cinsel Şiddet (Maruz Kalma)	9	45	15,92±11,03
Takip Şiddeti (Maruz Kalma)	6	30	17,21±10,68
İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği	30	150	67,68±36,38

*Frekans Analizi

Katılımcılar eğitim durumlarına göre ilkökul-lise mezunu, üniversite lisans öğrencisi, lisans mezunu, lisansüstü-doktora öğrencisi, lisansüstü-doktora mezunu olmak üzere 5 gruba ayrılmıştır. Dijital şiddet deneyimi eğitim grubuna göre farklılık göstermektedir. Katılımcıların ölçeklerden aldıkları değerlerin eğitim durumuna göre kıyaslaması yapıldığında takip şiddeti uygulama boyutunda anlamlı bir farkın bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Katılımcılardan lisans mezunlarının ($X: 14,08\pm Ss: 8,70$) ilköğretim lise mezunlarına ($X: 20,48\pm Ss: 11,24$) ve lisans öğrencilerine ($X: 18,77\pm Ss: 10,33$) göre takip şiddeti davranışlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 20 Genç Yetişkin Kadınların Eğitim Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	Eğitim Durumu		
	Kruskal Wallis D.	Df	p Farklılaşan Gruplar
P/C Şiddet Uygulayan*	3,339	174	,503
Takip Şiddeti Uyu.*	9,851	174	,043 Lisans Mezunu→İlköğretim/Lise Mezunu/Lisans Öğrencisi($p<.05$)
P/C Şiddet Maruz K.*	2,546	174	,636
Takip Şiddet Maruz K.*	6,970	174	,137
Dijital Şiddet Deneyimi*	7,158	174	,128

*Kruskal Wallis Testi

Katılımcıların medeni durumuna göre; evli, bekar ve biri ile birlikte yaşıyor olmak üzere 3 grup bulunmaktadır. Katılımcıların medeni durumları değerlendirildiğinde ise psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma durumunda anlamlı farkın bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma boyutunda bekar bireylerin ($X: 17,33\pm Ss: 11,89$) evli bireylere göre ($X: 11,10\pm Ss:$

3,97) daha düşük boyutta psikolojik-cinsel şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 21 Genç Yetişkin Kadınların Medeni Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	Medeni Durum			Farklılaşan Gruplar
	Kruskal Wallis D.	Df	p	
P/C Şiddet Uygulayan*	4,859	174	,088	
Takip Şiddeti Uygu.*	4,011	174	,135	
P/C Şiddet Maruz K.*	11,581	174	,003	Evli→Bekar (p<.05)
Takip Şiddeti Maruz K.*	3,890	174	,143	
Dijital Şiddet Deneyimi*	5,733	174	,057	

*Kruskal Wallis Testi

Katılımcıların Çizelge 5’te yer alan ilişki durumlarına göre bulunan 4 grup arasında ilişki durumu ile dijital şiddet deneyimi arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Katılımcıların ölçeklerden aldıkları puanların flört ilişkilerinin özellikleri açısından değerlendirmesi yapıldığında ilişki durumu açısından anlamlı bir farkın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır (p>.05).

Çizelge 22 Genç Yetişkin Kadınların İlişki Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	İlişki Durumu			Farklılaşan Gruplar
	Kruskal Wallis D.	Df	p	
P/C Şiddet Uygulayan*	1,526	174	,676	
Takip Şiddeti Uygu.*	,838	174	,850	
P/C Şiddet Maruz K.*	1,461	174	,691	
Takip Şiddeti Maruz K.*	,467	174	,926	
Dijital Şiddet Deneyimi*	,128	174	,988	

*Kruskal Wallis Testi

Katılımcıların partneriyle tanışma biçimi açısından ise psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma boyutunda gruplar arasında anlamlı bir farkın bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (p<.05). Psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma boyutunda, partneri ile okul ortamında tanışanların (X: 13,80±Ss: 7,34) sosyal medyadan tanışanlara göre (X: 19,57±Ss: 14,39) psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma durumlarının düşük olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan kadınlardan partneri ile iş ortamında tanışanların (X:

20,25±Ss: 13,12) arkadaşlar vasıtasıyla tanışanlara göre (X: 13,24±Ss: 9,31) psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma durumlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılardan partneri ile arkadaş vasıtasıyla tanışanların (X: 13,24±Ss: 9,31) sosyal medyadan tanışanlara göre (X: 19,57±Ss: 14,39) psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma durumlarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 23 Genç Yetişkin Kadınların Partneri ile Tanışma Biçimi ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	Tanışma Durumu			Farklılaşan Gruplar
	Kruskal Wallis D.	Df	p	
P/C Şiddet Uygulayan*	3,373	174	,643	
Takip Şiddeti Uygü.*	3,822	174	,575	
P/C Şiddet Maruz K.*	11,491	174	,042	Okul ortamında→Sosyal Medyadan İş ortamında→Arkadaşım vasıtasıyla Arkadaş vasıtasıyla→Sosyal medyadan
Takip Şiddeti Maruz K.*	4,545	174	,474	
Dijital Şiddet Deneyimi*	7,571	174	,182	

*Kruskal Wallis Testi

Psikolojik desteğe ihtiyaç duyma düşüncesinde ise tüm alt boyutlar ve ölçekte anlamlı bir farkın bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<.05$). Katılımcılardan psikolojik-cinsel şiddet boyutunda desteğe ihtiyaç duyanların (X: 15,00±Ss: 8,48) ihtiyaç duymayanlara göre (X: 13,04±Ss: 5,96) daha yüksek düzeyde şiddet uyguladığı görülmüştür. Katılımcılardan takip şiddeti boyutunda desteğe ihtiyaç duyanların (X: 20,40±Ss: 10,89) ihtiyaç duymayanlara göre (X: 21,62±Ss: 9,54) daha az takip şiddeti uyguladığı sonucu elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan kadınlardan psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma boyutunda desteğe ihtiyaç duyanların (X: 21,00±Ss: 8,48) ihtiyaç duymayanlara göre (X: 22,81±Ss: 14,90) daha az şiddete maruz kaldığı tespit edilmiştir. Katılımcıların takip şiddetine maruz kalma boyutunda desteğe ihtiyaç duyanların (X: 25,20±Ss: 5,01) ihtiyaç duymayanlara göre (X: 22,32±Ss: 11,58) daha fazla takip şiddetine maruz kaldığı sonucu görülmüştür.

Araştırmaya katılan kadınların dijital şiddet deneyiminde ise desteğe ihtiyaç duyanların (X: 91,20±Ss: 25,94) ihtiyaç duymayanlara göre (X: 86,51±Ss: 37,92) dijital şiddeti daha fazla deneyimlediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 24 Psikolojik Desteğe İhtiyaç Duyma Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	Psikolojik Desteğe İhtiyaç Duyma			Farklılaşan Gruplar
	Mann Whitney U	Df	p	
P/C Şiddet Uygulayan*	329,00	174	,012	
Takip Şiddeti Uygulayan*	330,00	174	,022	
P/C Şiddet Maruz K.*	216,50	174	,000	
Takip Şiddeti Maruz K.*	284,00	174	,003	
Dijital Şiddet Deneyimi*	268,50	174	,002	

*Mann Whitney U Testi

Yapılan analiz sonucunda katılımcıların şiddet davranışının sıklığına ilişkin yorumlarının ölçek ve alt boyutlarına göre farklılaşması tespit edilmiştir. Analiz sonucunda psikolojik/cinsel şiddet uygulayanlarda davranış problem olarak görenlerin (X: 10,81±Ss: 3,80) problem olarak görmeyenlere (X: 17,72±Ss: 10,85) ve kararsızlara göre (X: 17,00±Ss: 7,26) psikolojik/cinsel şiddet uygulama eğilimlerinin düşük olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılardan dijital şiddete yönelik çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlerde ise (X: 12,87±Ss: 8,49) problem olarak görmeyenlere göre (X: 17,72±Ss: 10,85) psikolojik/cinsel şiddet uygulama eğilimlerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Takip şiddeti uygulama boyutunda dijital şiddeti problem olarak görenlerin (X: 13,81±Ss: 8,66) çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere (X: 20,51±Ss: 10,10), problem olarak görmeyenlere (X: 28,36±Ss: 10,42) ve kararsızlara göre (X: 25,00±Ss: 11,64) takip şiddeti uygulama eğilimlerinin düşük olduğu sonucu tespit edilmiştir. Çok sık yapılırsa problem olacağını düşünenlerin (X: 20,51±Ss: 10,10) kararsızlara göre (X: 25,00±Ss: 11,64) takip şiddeti uygulama eğilimlerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Takip şiddetine maruz kalma durumu açısından değerlendirildiğinde problem olduğunu düşünenlerin (X: 13,75±Ss: 9,12) çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere (X: 20,80±Ss: 10,68), problem olmadığını düşünenlere (X: 22,36±Ss:

11,72) ve kararsızlara göre (X: 26,00±Ss: 13,50) takip şiddetine maruz kalma düşüncelerinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dijital şiddet deneyiminde ise problem olduğunu düşünenlerin (X: 55,87±Ss: 27,27) çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere (X: 77,41±Ss: 39,22), problem olmadığını düşünenlere (X: 97,63±Ss: 45,46) ve kararsızlara göre (X: 101,00±Ss: 43,33) dijital şiddet deneyiminin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çizelge 25 Yapılan Davranışların Problem Olması Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

Değişkenler	Davranışların Problem Olması			Farklılaşan Gruplar
	Kruskal Wallis D.	Df	p	
P/C Şiddet Uygulayan*	15,462	174	,001	Problemli→Problem Değildir/Kararsızım(p<.05) Çok Sık Yaparsa Sorun Olur→Problem Değildir (p<.05)
Takip Şiddeti Uygulayan.*	30,345	174	,000	Problemli→Çok Sık Yapılırsa Sorun Olur/Problem Değildir/Kararsızım (p<.05). Çok Sık Yapılırsa Sorun Olur→Problem Değildir (p<.05).
P/C Şiddet Maruz K.*	7,223	174	,065	
Takip Şiddet Maruz K.*	24,008	174	,000	Problemli→Çok Sık Yapılırsa Sorun Olur/Problem Değildir/Kararsızım (p<.05). Problemli→Çok Sık Yapılırsa Sorun Olur/Problem Değildir/Kararsızım (p<.05).
Dijital Şiddet Deneyimi*	24,275	174	,000	Problemli→Çok Sık Yapılırsa Sorun Olur/Problem Değildir/Kararsızım (p<.05).

*Kruskal Wallis Testi

Yapılan korelasyon analizi sonucunda katılımcıların yaş ile değişkenler arasındaki ilişkisi ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda yaş ile psikolojik/cinsel şiddet uygulama boyutu dışında diğer boyutlar arasında anlamlı bir korelasyon ilişkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (p<.05,p<.01).

Çizelge 26 Yaş ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

	Yaş	Psikolojik/Cinsel Şiddet Uygulama	Takip Şiddeti Uygulama	Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Olma	Takip Şiddeti Mağduru Olma	Dijital Şiddet Deneyimi
Yaş	1					
Psikolojik/Cinsel Şiddet Uygulama	-,144	1				
Takip Şiddeti Uygulama	-,276**	,597**	1			
Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Olma	-,166*	,643**	,530**	1		
Takip Şiddeti Mağduru Olma	-,216**	,489**	,781**	,664**	1	
Dijital Şiddet Deneyimi	-,236**	,645**	,910**	,737**	,913**	1

***Spearman Korelasyon Testi, **p<.01, *p<.05

β değerinin pozitif (+) olması ölçekler arasında paralel bir ilişki olduğunu gösterirken negatif (-) olması ölçekler arasında ters bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan yaş ile takip şiddeti uygulama ile arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır.

Analiz sonucunda katılımcıların yaşının artmasıyla takip şiddeti uygulama eğilimleri arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu (p<.05) ve bu ilişkide yaş arttıkça takip şiddet uygulama eğiliminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta= 28,616$, $t(174)=-3,410$, $p<0.01$).

Çizelge 27 Yaş ile Takip Şiddeti Uygulamanın Arasındaki İlişki Regresyonu

Değişken	Model 1: Takip Şiddeti Uygulama		
	β	SE	p
Sabit	28,616	3,351	,000
Yaş	-,463	,136	,001
F		11,629	
P		,001	
R2		,063	

Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan yaş ile psikolojik/cinsel şiddet mağduru olma ile arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda katılımcıların yaşının artmasıyla psikolojik/cinsel şiddet mağduru olma eğilimleri arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu (p<.05) ve bu ilişkide

yaş arttıkça psikolojik/cinsel şiddet mağduru olma eğiliminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta= 26,198$, $t(174)=-2,927$, $p<0.01$).

Çizelge 28 Yaş ile Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Algısı Arasındaki Regresyon

Değişken	Model 1: Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Olma		
	β	SE	p
Sabit	26,198	3,604	,000
Yaş	-,427	,146	,004
F		8,565	
P		,004	
R2		,047	

Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan yaş ile takip şiddeti mağduru olma ile arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda katılımcıların yaşının artmasıyla takip şiddeti mağduru olma eğilimleri arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu ($p<.05$) ve bu ilişkide yaş arttıkça takip şiddeti mağduru olma eğiliminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta= 27,360$, $t(174)= -2,989$, $p<0.01$).

Çizelge 29 Yaş ile Takip Şiddet Mağduru Olma Algısı Arasındaki Regresyon

Değişken	Model 1: Takip Şiddeti Mağduru Olma		
	β	SE	p
Sabit	27,360	3,486	,000
Yaş	-,422	,141	,003
F		8,935	
P		,003	
R2		,049	

Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan yaş ile dijital şiddet deneyimi arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda katılımcıların yaşının artmasıyla dijital şiddet deneyimlerinin arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu ($p<.05$) ve bu ilişkide yaş arttıkça dijital şiddet deneyiminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta= 107,083$, $t(174)= -1,639$, $p<0.01$).

Çizelge 30 Yaş ile Dijital Şiddet Deneyimi Arasındaki Regresyon

Değişken	Model 1: Dijital Şiddet Deneyimi		
	β	SE	p
Sabit	107,083	11,776	,000
Yaş	-1,639	,477	,001
F		11,802	
P		,001	
R2		,064	

***Spearman Korelasyon Testi, **p<.01, *p<.05

Yapılan korelasyon analizi sonucunda katılımcıların eğitim durumu ile değişkenler arasındaki ilişkisi ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda eğitim durumu ile psikolojik/cinsel şiddet uygulama boyutu dışında diğer boyutlar arasında anlamlı bir korelasyon ilişkisinin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (p<.05,p<.01).

Çizelge 31 Eğitim Durumu ile İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının İlişkisi

	Eğitim Durumu	Psikolojik/Cinsel Şiddet Uygulama	Takip Şiddeti Uygulama	Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Olma	Takip Şiddeti Mağduru Olma	Dijital Şiddet Deneyimi
Eğitim Durumu	1					
Psikolojik/Cinsel Şiddet Uygulama	-,059	1				
Takip Şiddeti Uygulama	-,211**	,597**	1			
Psikolojik/Cinsel Şiddet Mağduru Olma	-,072	,643**	,530**	1		
Takip Şiddeti Mağduru Olma	-,122	,489**	,781**	,664**	1	
Dijital Şiddet Deneyimi	-,163*	,645**	,910**	,737**	,913**	1

Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan eğitim durumu ile takip şiddeti uygulama ile arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda katılımcıların eğitim durumunun artmasıyla takip şiddeti uygulama eğilimleri arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu (p<.05) ve bu ilişkide yaş arttıkça takip şiddet uygulama eğiliminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta= 21,941$, $t(174)= -2,620$, $p<0.01$).

Çizelge 32 Eğitim Durumu ile Takip Şiddeti Uygulamanın Arasındaki İlişki Regresyonu

Değişken	Model 1: Takip Şiddeti Uygulama		
	β	SE	p
Sabit	21,941	1,867	,000
Eğitim Durumu	-1,911	,729	,010
F		6,863	
P		,010	
R2		,038	

Yapılan regresyon analizi ile araştırmanın temel hipotezlerinden olan eğitim durumu ile dijital şiddet deneyimi arasındaki ilişki ölçülmeye çalışılmıştır. Analiz sonucunda katılımcıların eğitim durumunun artmasıyla dijital şiddet deneyimlerinin arasında negatif yönde bir ilişkinin bulunduğu ($p < .05$) ve bu ilişkide eğitim durumu arttıkça dijital şiddet deneyiminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = 80,840$, $t(174) = -2,188$, $p < 0.01$).

Çizelge 33 Yaş ile Dijital Şiddet Deneyimi Arasındaki Regresyon

Değişken	Model 1: Dijital Şiddet Deneyimi		
	β	SE	p
Sabit	80,840	6,600	,000
Yaş	-5,645	2,549	,030
F		4,789	
P		,030	
R2		,027	

V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulguları yorumlanmış, konu literatür çerçevesinde yorumlanıp tartışılmış, edinilen sonuçlar anlatılmıştır. Dijital şiddet konusunda bu araştırmadan yola çıkılarak oluşturulacak araştırmalar, sosyal hizmet uygulamaları ve politikalar için önerilerde bulunulmuştur.

A. Tartışma

Araştırmanın bulgularında, araştırmaya katılan kadınların %78,2'sinin bekar olduğu, yaş ortalamasının 23 olduğu, gelir ortalamasının 4789 TL olduğu, %98,6'sının sosyal medya kullandığı sonucu elde edilmiştir. Araştırmaya katılanların %35,6'sının dijital şiddet davranışına maruz kaldığı görülmüştür. Ayrıca bu kadınların dijital şiddet ile beraber psikolojik şiddete de maruz kaldıkları, %96,8'inin hukuki bir yola başvurmadığı görülmüştür.

Araştırmanın bulgularına göre dijital şiddete maruz kalan kadınlar arasında hiçbir yerden destek almayan kişi sayısı en yüksek oranı oluşturmuş, sonrasında ise sırasıyla arkadaş, aile ve psikolog desteği gelmiştir. Araştırmaya katılan dijital şiddete maruz kalan kadınların öğretmen, güvenlik güçleri, kamu kurumu, dernek veya vakıflardan hiç destek alınmadığı sonucu elde edilmiştir. Bu noktada dijital şiddete maruz kalan kadınların sosyal destek mekanizmalarını aktif bir şekilde kullanmadıkları kanaati oluşmuştur.

Araştırmanın bulguları, dijital şiddete maruz kalan kadınların %96,8'inin, dijital şiddete maruz kalmalarına rağmen herhangi bir hukuki destek almadıklarını göstermiştir. Bu durumdan hareketle, kadınların şiddete maruz kalmalarına rağmen şikayetçi olmamaları kadına yönelik şiddette dijital şiddet vaka sayısının ortaya çıkmamasına ve görünür olmamasına sebep olduğu düşünülmüştür. Kadınların çoğunun destek almadan bu şiddet ile baş etmeye çalıştığı görülmektedir. Meydaneri (2021), dijital şiddet ile ilgili yapmış olduğu araştırmasında, araştırmaya katılan kadınların az bir kısmının siber suçlara veya polise giderek şikayetçi olduğunu, bu

oranın düşük olmasının nedenini ise kadınların daha büyük bir şiddete uğramaktan korkmasından kaynaklandığını ve verilen cezaların yetersiz olmasından dolayı bildirimde bulunmadıklarını belirtmiştir (Meydaneri, 2021:44). Yıldırım (2019), yapmış olduğu araştırmasında, kadınların dijital şiddet ile mücadelelerinde hukuk sistemine güvenmedikleri sonucunu elde etmiştir (Yıldırım, 2019:84). Bu sonuçlara göre yapılan benzer araştırmaların paralellik gösterdiği görülmektedir.

Yapılan araştırmaya göre, dijital şiddet ile birlikte psikolojik şiddete de maruz kalan kadınların bulunması, sanal ortamlarda gerçekleşen şiddetin, sanal ortamlarda kalmadığını, ilerleyen süreçte diğer şiddet türleri ile birlikte gerçekleşebileceğini ortaya koymaktadır. Araştırmaya katılan kadınların dijital şiddet davranışını tanımlarına rağmen, dijital şiddete maruz kalmaları, psikolojik destek almaya ihtiyaç duymamaları, şiddetin normalleşmesine ve şiddet döngüsünün oluşmasına sebep olduğu düşünülmüştür. Yıldırım (2019), 18 kadın ile derinlemesine mülakat yaptığı araştırmasında, kadınların kendilerini sosyal medyada güvende hissetmediklerini hem sanal ortamlarda hem de gerçek hayatta risk altında buldukları sonucuna ulaşmıştır (Yıldırım, 2019). Watkins ve arkadaşları (2016), yaptıkları araştırmalarında, dijital şiddetin yüz yüze uygulanabilecek şiddet riskini arttırdığı, dijital şiddet ile yüz yüze şiddet arasında pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir (Watkins, Maldonado, & Dilillo, 2016). Yapılan araştırmaların sonuçlarının benzer çıktığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan kadınların sosyo-demografik özelliklerinin dağılımı, sosyal medya kullanımı özelliklerinin dağılımı ve flört ilişkileri ile ilgili özelliklerinin dağılımı ile dijital şiddete bakış açıları ve maruz kalma durumu değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların %35,6'sı dijital şiddete maruz kaldıklarını düşünmektedir. Temur Şimşekcan (2018), yapmış olduğu toplumsal cinsiyete dayalı dijital şiddet araştırmasında, dijital şiddete maruz kalma oranını %59,8 bulmuştur (Temur Şimşekcan, 2018). Türkiye Dijital Şiddet Araştırması (2021), kadınların %51'inin dijital ortamlarda yazılı, sesli veya görüntülü şekilde dijital şiddete maruz kaldığını ortaya koymaktadır (Gülüm & Abınık, 2021). Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele IV. Ulusal Eylem Planında yer alan Avrupa Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü'nün şiddet verilerine göre, 15 yaşından sonra her 10 kadından 1'inin dijital şiddet türlerinden birine maruz kaldığını göstermektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021). Bu konuda yapılan çalışmalar paralellik göstermektedir.

Maruz kalınan dijital şiddet davranışları sırasıyla; %98,1 arama listesinin kontrol edilmesi, %97,6 sahte hesap açmak, %96,2 mesajların okunması, %94,3 kendisine ait sosyal medya hesaplarının şifrelerinin istenmesi, %92,4 çıplak veya yarı çıplak fotoğraf istemek şeklinde yer almaktadır. Türkiye Dijital Şiddet Araştırmasında (2021), kadınların “Sesli, yazılı ve görüntülü rahatsız edici mesajlar aldığı, ısrarlı takibe maruz kaldığı, e-posta ve sosyal medya hesaplarına izinsiz erişim sağlandığı, özel görüntülerin sosyal medya ve sanal ortamlarda izinsiz paylaşıldığı ve paylaşma ile tehdit edilmesi” hakkında dijital şiddet davranışlarına maruz kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır (Gülüm & Abınık, 2021). Temur Şimşekcan (2018), yapmış olduğu araştırmasında, kadınların en çok dijital cinsel şiddet, takip şiddeti, dijital iletişim kanallarında hakaret gibi davranışlara maruz kaldığı, bunlardan en çok ise %54,18 oranıyla takip dijital şiddeti sonucuna ulaşılmıştır (Temur Şimşekcan, 2018). Bu bağlamda genç yetişkin kadınlara odaklanan bu çalışmada da benzer bir tablo ortaya çıkmaktadır.

Araştırmamızda katılımcıların sosyal medya kullanımına göre dijital şiddet deneyimi ölçeği ve alt boyutlarına göre anlamlı bir farkın bulunamadığı sonucu elde edilmiştir. TÜİK 2021 araştırmasında Türkiye’de hanelerin %92’sinin internet erişim imkanı bulunduğu, internet kullanan bireylerin ise %82,6 oranında olduğu görülmüştür (data.tuik.gov.tr, 2021). Günümüzde bireylerin internete erişiminin ve sosyal medya kullanımının fazla olması, genç yetişkin yaş grubundaki kişilerin büyük bir bölümünün sosyal medya hesabının bulunması ve araştırmamıza katılan kadınların %98,6’sının sosyal medya kullanmasından dolayı sonucun bu şekilde çıktığı düşünülmektedir.

Araştırmanın bulgularında katılımcıların eğitim durumuna göre karşılaştırma yapıldığında takip dijital şiddeti uygulamada lisans mezunlarının, ilköğretim-lise mezunlarına ve lisans öğrencilerine göre daha az uyguladığı sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumun hem eğitim düzeyine hem de yaş grubuna bağlı olarak oluşabileceği düşünülmektedir. Ölçek alt boyutlarına göre takip dijital şiddetinin uygulama boyutunda, eğitim seviyesinin yükselmesi ile takip şiddeti uygulama oranının azaldığı tespit edilmiştir. Dijital şiddet deneyimi ile eğitim durumu arasındaki ilişkide de eğitim durumu arttıkça dijital şiddet deneyiminin azaldığı görülmüştür. Yaman ve Ayaz (2010), yaptıkları araştırmada 15 yaşından büyük 370 kadın ile yaptıkları araştırmalarında, öğrenim seviyesi ayırt etmeden kadınların şiddete maruz kaldığını ancak, öğrenim seviyesi yükseldikçe şiddete uğrama düzeyinde azalma görüldüğünü

tespit etmişlerdir (Yaman Efe & Ayaz, 2010). Bu durum eğitim seviyesi daha yüksek olan kadınların şiddete karşı tutumlarının farklı olduğunu, farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğunu ve şiddet ile mücadelede eğitimin önemini göstermektedir.

Araştırmaya katılan kadınların yaş dağılımına göre, katılımcıların yaşının artmasıyla takip şiddeti uygulama, psikolojik/cinsel şiddet mağduru olma, takip şiddeti mağduru olma eğilimlerinin azalmakta olduğu tespit edilmiş, yaş arttıkça dijital şiddet deneyiminin azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktada bireylerin yaşları ilerledikçe ilişki deneyimi artmakta olup edinilen birikimlerin romantik ilişkilere bakış açısını değiştirebilmektedir. Atıcı ve Özbiçer (2018), yaptıkları araştırmalarında romantik ilişkideki bireylerin ilişki doyumu ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu, yaşın yükselmesiyle birlikte duygusal zekanın da yükseldiğini saptamıştır (Mavruk Özbiçer & Atıcı, 2018:273). İlişkiden beklentilerinin karşılanma ihtimali farklılık gösterip partnerini olduğu gibi kabul ederek partnerin hayatına olan müdahale azalarak güven temelinde ilişki kurma artmaktadır. Bu durum dijitalde de ilişkiyi etkileyerek partneri dijital ortamda kontrol etmek, baskı altına almak, takip etmek gibi davranışların azalmasına, bu sebeple de dijitalde şiddetin görülmesinin azaldığı düşünülmüştür. Sosyal medya, bilişim teknolojisi, akıllı cihazlar, internet gibi dijital teknoloji kullanımında Z kuşağı bir önceki nesillere daha aktif bir gruptur (Cesur & Köse, 2021). Z kuşağının sosyal medya ve dijital iletişim araçlarını daha sık kullanması, dijital platformlarda daha çok yer almasına, dolayısıyla ilişkilerini sanal ortamlarda gerçekleştirmelerine ve dijital şiddet açısından daha fazla risk altında bulunmalarına sebep olmaktadır. Araştırmamızda katılımcıların yaşı arttıkça dijital şiddet deneyiminin azaldığı sonucu bulunmuş olup daha küçük yaş grubunun dijital şiddete daha fazla maruz kaldığı ve risk altında olduğu sonucu ile ilişkili olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan dijital şiddete maruz kalan kadınların büyük bir kısmının hukuki yola başvurmadığı, psikolojik destek ihtiyacı duysa bile çoğunun psikolojik destek almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye Dijital Şiddet Araştırması (2021), dijital şiddete maruz kalma sonrasında kadınların, ilk olarak sosyal medyadan engellediğini, ikinci olarak sosyal medya uygulaması içerisinde şikayet ettiğini, üçüncü sırada hiçbir şey yapmadığını göstermektedir. Psikolojik destek almak hiç tercih edilmeyen bir seçenek olmakla beraber, hukuki yardım almak veya polise bildirmek de en alt sıralarda çok az kişinin tercih ettiği bir seçenek olarak belirtilmiştir

(Gülüm & Abımık, 2021). Cebecioğlu ve Altıparmak'ın (2017, s. 428) üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları araştırmalarında, dijital şiddete maruz kalmaları durumunda bilgilerini gizleme ve kullandıkları sosyal medya uygulamasını kaldırma yollarını tercih ettikleri sonucu elde edilmiştir. Temur Şimşekcan (2018), yapmış olduğu araştırmasında, dijital şiddete maruz kalan kadınların bu durumda şiddet içerikli gönderileri sildikleri, şiddet uygulayan kişiyi engellediklerini, sosyal medya hesaplarını sildikleri görülmüştür. Dijital şiddete maruz kalan kadınların çok azının (%4,7) polis, savcılık, kadın sivil toplum kuruluşları veya psikolojik desteğe başvurduğu sonucu bulunmuştur.

Araştırmamızda, dijital şiddete maruz kalan evli kadınların, bekar kadınlara göre psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma boyutunda daha fazla psikolojik-cinsel şiddete maruz kaldığı sonucu elde edilmiştir. “İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeği”nin Türkiye geçerlik güvenirlik çalışmasını yapan Nacar ve arkadaşları (2020), katılımcıların ülkemizde var olan cinsel tabular sebebiyle cinsellikle ilgili düşünceleri rahat bir şekilde ifade edememelerinden dolayı ölçekteki soruları yanıtlarken cinsel dijital şiddet alt boyutundansa, psikolojik etkilerin ön plana çıkarıldığını düşünmektedir (Nacar, Timur Taşhan, & Bekar, 2020). Araştırmamızda da sonuç paralel çıkmış olup cinsellikle alakalı geleneksel düşünce biçimi sebebiyle, araştırmaya katılan evli bireylerin bekar bireylere göre daha fazla cinsel dijital şiddete maruz kaldığı sonucunun çıktığı düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada, dijital şiddete maruz kalma durumu partnerle tanışma şekline göre anlamlı bulunmuştur. Partneri ile sosyal medyada tanışanların okul ortamında ve arkadaşı vasıtasıyla tanışanlara göre psikolojik-cinsel şiddete maruz kalma durumunun daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu durum sosyal medyadan tanışarak bir ilişkiye başlayan bireylerin, okul ortamında tanışanlara göre partneri hakkında sosyal medya üzerinden tanıdığı kadarıyla bilgi edinmesinden ve gerçekte ortak bir alanı paylaşmamasından dolayı partnerine şiddet uygulamada kaygı duymamasından kaynaklanabileceği düşünülmüştür.

Araştırmanın bulgularına göre dijital şiddet deneyimi alt boyutlarından psikolojik-cinsel şiddete maruz kalan kadınların, maruz kalamayan kadınlara göre psikolojik-cinsel şiddet uygulama eğiliminin daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu durumda partnerler arasında karşılıklı olarak şiddet uygulandığı görülmektedir. İlişkilerde Dijital Şiddet Ölçeğini oluşturan Watkins ve arkadaşları (2016), yaptıkları

araştırmalarında, partnerine dijital şiddet uygulayan kişilerin aynı zamanda partneri tarafından dijital şiddete maruz kaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu bağlamda yapılan iki araştırmanın sonuçları paralellik göstermektedir.

Araştırmamızda dijital şiddet deneyimi takip şiddetini uygulama alt boyutuna göre şiddet ile baş etmede psikolojik desteğe ihtiyaç duyan kadınların, psikolojik desteğe ihtiyaç duymayanlara göre daha az dijital takip şiddeti uyguladığı sonucu elde edilmiştir. Dijital takip şiddetine maruz kalma boyutuna göre ise psikolojik desteğe ihtiyaç duyan kadınların psikolojik desteğe ihtiyaç duymayan kadınlara göre daha fazla takip şiddetine maruz kaldığı görölmüştür. Dijital şiddet deneyiminde ise psikolojik desteğe ihtiyaç duyan kadınların, ihtiyaç duymayanlara göre dijital şiddeti daha fazla deneyimlediği sonucuna ulaşılmıştır. Watkins ve arkadaşları (2016), yaptıkları araştırmalarında dijital şiddete maruz kalan bireylerin travma sonrası stres bozukluğu yaşama riskinin bulunduğunu ve konunun yapılacak yeni araştırmalarla desteklenmesi gerektiğini belirtmiştir (Watkins, Maldonado, & Dilillo, 2016). Bu bulgulara göre dijital şiddet, kadınlarda olumsuz duygu durumuna ve şiddet ile baş etmede psikolojik destek almaya ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Dijital şiddeti problem olarak gören kadınların psikolojik-cinsel dijital şiddet uygulama boyutuna göre, problem olarak görmeyenlere ve kararsız olanlara göre şiddet uygulama eğitimlerinin daha düşük olduğu sonucu görölmüştür. Yine çok sık yapılırsa problem olarak görenlerin problem olarak görmeyenlere göre psikolojik-cinsel şiddet uygulama eğilimlerinin daha düşük olduğu görölmüştür. Takip dijital şiddeti uygulama boyutunda ise şiddeti problem olarak görenlerin çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere, problem olarak görmeyenlere ve kararsız olanlara göre uygulama eğilimlerinin daha düşük olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre hem psikolojik-cinsel dijital şiddette hem de takip dijital şiddetinde uygulama boyutunda problem olarak göre kadınların dijital şiddet uygulama eğilimlerinin daha düşük olduğu görölmüş ve uygulanan davranışın düşünce ile tutarlı olduğuna ulaşılmıştır.

Dijital şiddeti problem olarak gören kadınların takip dijital şiddeti maruz kalma alt boyutuna göre çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere, problem olmadığını düşünenlere ve kararsızlara göre takip dijital şiddetine maruz kalma düşüncelerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dijital şiddet deneyimine göre ise dijital şiddeti problem olarak gören kadınların, çok sık yapılırsa sorun olacağını düşünenlere

ve kararsızlara göre dijital şiddet deneyiminin daha düşük olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu durum dijital şiddet farkındalığı olan ve dijital şiddeti problem olarak gören kadınların dijital şiddete daha az maruz kaldığını göstermektedir.

B. Sonuç ve Öneriler

İstanbul'da yaşayan 18-40 yaş arasındaki 211 genç yetişkin kadın ile yapılan bu araştırmada yaşadıkları dijital şiddet ve dijital şiddete bakış açıları değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların %35,6'sının geçmiş ya da mevcut ilişkilerinde dijital şiddete maruz kaldığı görülmüştür. Yapılan bu araştırmanın sonucundan dijital şiddetin kadınlar için risk unsuru oluşturduğu görülmüştür. Aynı zamanda araştırma sonuçlarına göre dijitalde yaşanan şiddetin dijital ortamlarda kalmayarak kadınların hayatını olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Eğitim düzeyi, medeni durumu, ekonomik durumu fark etmeksizin birçok kadının geçmiş ya da mevcut ilişkisinde dijital şiddete maruz kaldığı sonucu elde edilmiştir.

Kadınların dijital şiddet ile birlikte özellikle psikolojik şiddete de maruz kaldığı ve bu şiddetle mücadele ederken genellikle psikolojik, sosyal ve hukuki destek almadıkları görülmüştür. Dijital şiddete maruz kalan kadınların büyük bir bölümünün sosyal destek almadığı görülmüş olup sonrasında arkadaşlardan ve aileden destek alan kişi sayısının geldiği tespit edilmiştir. Dijital şiddete maruz kalan kadınların hukuki destek almamış olmaları, herhangi bir hukuki yola başvurmadan şiddet ile mücadele etmeye çalışmaları, dijital şiddete maruz kalan kadın sayısının gerçek rakamları yansıtmadığını göstermektedir.

Araştırmaya katılan kadınlar, arama listesinin kontrol edilmesini, adına sahte hesaplar açılmasını, mesajlarının okunmasını, sosyal medya hesaplarının şifrelerinin istenmesini, dijital ortamlarda izlenilmesini, sosyal medyada kimlerle arkadaş olduğunun kontrol edilmesini, mahrem görüntülerinin paylaşılmasını dijital şiddet davranışı olarak değerlendirmiştir. Takip dijital şiddetinin ortalamasının, psikolojik-cinsel şiddet ortalamasına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan lisans mezunu kadınların, ilköğretim-lise mezunlarına ve lisans öğrencilerine göre şiddet uygulama ve şiddete maruz kalma eğilimleri azalmaktadır. Kadınlarının eğitim durumu arttıkça dijital şiddet uygulama ve dijital şiddete maruz kalma deneyimleri azalmaktadır. Araştırmaya katılan kadınların yaşı

arttıkça psikolojik-cinsel dijital şiddete maruz kalma, takip dijital şiddetine maruz kalma ve dijital şiddet deneyimi azalmaktadır.

Araştırmanın sonucunda kadınların partnerleri ile tanışma şekilleri açısından dijital şiddete maruz kalma durumları farklılık göstermektedir. Partneri ile sosyal medyadan tanışan kadınların okul ortamında ve arkadaş ortamında tanışanlara göre dijital şiddete daha fazla maruz kaldığı sonucu elde edilmiştir.

Psikolojik-cinsel dijital şiddete araştırmaya katılan evli kadınların daha fazla maruz kaldığı görülmüştür. Psikolojik-cinsel şiddete maruz kalan kadınların ise maruz kalamayanlara göre daha fazla psikolojik-dijital şiddet uyguladığı sonucu görülmüştür.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda araştırmacı tarafından sunulabilecek öneriler şu şekildedir:

1. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte sıkça karşılaşılan bir şiddet türü olan dijital şiddetin, kadına yönelik şiddet türü olarak 6284 sayılı kanun maddelerinde yer alması şiddet ile mücadelede önemli bir rol alabilir. Dijital şiddete maruz kalan kadınların hakları, destek mekanizmaları ve sunulan hizmetlere yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılabilir.

2. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı kurum ve kuruluşlarda, belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarında görev yapan meslek elemanlarına dijital şiddet eğitimi verilmesi, dijital şiddete maruz kalan kadınların bildiriminde ve müdahale sürecinde yol gösterici olabilir.

3. Polis merkezi amirliklerine müracaat eden dijital şiddet başvurularının tek elden yapılması, tehdit, kişisel verilerin ihlali gibi adlandırmalar ile birlikte dijital şiddet adı altında sisteme girişinin yapılması gerçek vaka sayısının ortaya çıkmasını sağlayabilir. Dijital şiddete maruz kalan kadınların başvuracağı adli mercilerle ilgili bilgilendirme ve yönlendirme çalışmalarının yapılması, şiddete maruz kalan kadınlar için yol gösterici olabilir. Dijital şiddete maruz kalan kadınların hukuki desteğe erişiminin kolaylaştırılması ve yaygınlaştırılması sağlanabilir.

4. Ortaöğretim, lise ve üniversitelerde MEB bünyesinde öğrencilere dijital şiddet konusunda farkındalık kazandırmaya yönelik seminerler planlanabilir. Öğrencilerin dijital şiddeti tanımalarına ve dijital şiddete maruz kalması durumunda ne yapması gerektiğini bilmesi, şiddete maruz kalmadan gençlerde yaratacağı travmatik sürecin başlamadan müdahalesi şiddet ile mücadele katkı sağlayabilir.

5. Ortaöğretim ve lise öğrencilerinin ebeveynlerine, Milli Eğitim Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının ortaklaşa dijital şiddet ve medya okuryazarlığı konusunda eğitimler düzenlenmesi hem toplumsal bilinçlenmeye hem de farkındalık kazanmalarını sağlayabilir. Teknolojinin, internetin ve sosyal medya kanallarının bilinçli ve kontrollü kullanılması gelecek nesiller için de yol gösterici olabilir.

6. Araştırmada kullanılan veriler nicel yöntem kullanılarak tespit edilmiştir. Nitel yöntem kullanılarak dijital şiddete maruz kalan kadınların yaşadığı şiddeti anlamak ve araştırmaya katılan kadınların kendi yorumlarıyla yaşadığı şiddeti araştırmak konu ile ilgili detaylı bilgi edinilmesini sağlayabilir.

7. Bu araştırmada dijital şiddet konusunda kadın katılımcıların cevapları üzerinden bulgular edinilmiştir. Konu ile ilgili flört ilişkisinde diğer cinsiyetlerin de dahil edilmesiyle yapılacak yeni araştırmalar, cinsiyetler arasında uygulanan dijital şiddetin farklı boyutlarını gösterecek ve literatüre katkı sağlayabilir.

VI. KAYNAKÇA

KİTAPLAR

ACAR H., NERGİZ N., AKMAN E. (2013). **Sosyal Politika ve Kamu Yönetimi Bileşenleriyle Sosyal Hizmet**, Ankara, Maya Akademi.

ATALAY, G. (2020). **Medya ve Toplumsal Cinsiyet Üzerine Tartışmalar**, İstanbul, Hiper Yayın, 1. Baskı.

BERBER, N. (2016). **Kadına Yönelik Şiddet**, Ankara, Dipnot Yayınları, 2. Baskı.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ ÇAKMAK, E., AKGÜN, Ö., KARADENİZ, Ş., & DEMİREL, F. (2012). **Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Ankara, Pegem Yayınları.

ÇAKIR KOÇAK Y, ÖZTÜRK CAN H. (2019). **Flört Şiddeti: Tanımı, Sınıflaması ve Değerlendirmesi**. Ankara, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın, 1. Baskı.

PAYNE, M. (2020). **Modern Sosyal Hizmet Kuramı**, Çev. Ed. Kasım Karataş, Ankara, Nika Yayınevi.

SHEAFOR, B. W. VE HOREJSI, C. R (2016). **Sosyal Hizmet Uygulaması: Temel Teknikler ve İlkeler**, Çev. Ed. Durdu Baran Çiftci, Ankara, Nika Yayınevi.

TEATER, B. (2015). **Sosyal Hizmet Kuram ve Yöntemleri: Uygulama İçin Bir Giriş**, Çev. Ed. Abdullah Karatay, Ankara, Nika Yayınevi.

ZASTROW, C. (2016). **Sosyal Hizmete Giriş**, Çev. Ed. Durdu Baran Çiftci, Ankara, Nika Yayınevi.

MAKALELER

AKKAŞ, İ., & UYANIK, Z. (2016). “Kadına Yönelik Şiddet”, **Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi**, cilt 6, sayı 1, ss.32-42.

AKSAKAL, H., & ATAYASAR, M. (2011). “Aile İçi Kadına Yönelik Şiddetin BiyoPsiko-Sosyal Sonuçları Üzerine Bir Çalışma”, **Akademik Bakış Dergisi**, sayı 26, ss.1-12.

- AŞKIN, U., & ÖZÇATAL, E. (2017). “Sığınmaevlerinin Aile İçi Şiddetle Mücadelede Kadını Güçlendirme Etkisi: Sığınmaevinde Kalan Kadınlar Üzerine Bir Araştırma”, **Sosyal Bilimler Metinleri**, ss.188-208.
- AVŞAR BALDAN, G., & AKIŞ, N. (2017). “Flört Şiddeti”, **Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi**, cilt 43, sayı 1, ss.41-44.
- BAKIRCI, K. (2015). “İstanbul Sözleşmesi”, **Ankara Barosu Dergisi**, cilt 1, sayı 4, ss.133-204.
- BAŞAR, D., & SAKALLI, N. (2021). “İsrarlı Takip: Tanımı ve Sosyal Psikolojik Değişkenler ile İlişkileri”, **Türk Psikoloji Yazıları**, cilt 24, sayı 42, ss.22-36.
- BAYRAKÇEKEN TÜZEL, G., & GEDİZ GELEGEN, D. (2010). “Evim, Güzel Evim: Bir Sığınmaevinde Feminist Yapı Çözümü”, **Fe Dergi**, cilt2, sayı 1, ss.42-57.
- BUZ, S. (2009). “Feminist Sosyal Hizmet Uygulaması” **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 20, sayı 1, ss.53-65.
- CEBECİOĞLU, G., & ALTIPARMAK, İ. (2017). “Dijital Şiddet: Sosyal Paylaşım Ağları Üzerine Bir Araştırma”, **Sakarya University Journal of Education**, cilt 7, sayı 2, ss.423-431.
- CESUR, D., & KÖSE, C. (2021). “Dijital Teknolojiye Yönelik Tutumların Girişimcilik Niyetindeki Rolü: Z Kuşağında Bir Araştırma”, **Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, cilt 2, sayı 3, ss.252-270.
- CİHAN, Ü., & KARAKAYA, H. (2017). “Kadın-Erkek Kavramları Bağlamında Şiddet ve Şiddetle Mücadelede Sosyal Hizmetin Rolü” **Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, cilt 17, sayı 4, ss.297-324.
- DOĞANCI, H., & TUNCAI, T. (2020). “Tarihsel Süreçte Kadının Aile İçindeki Konumunun Feminist Sosyal Hizmet Yaklaşımı Temelinde Değerlendirilmesi”, **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 31, sayı 3, ss.1324-1351.
- DUYAN, V. (2003). “Sosyal Hizmetin İşlev ve Rollerini”, **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 14, sayı 2, ss.1-22.

- ENGLEHART, N., & MILLER, M. (2014). "The CEDAW Effect: International Law's Impact", **Journal of Human Rights**, cilt 13, sayı 1, ss.22-47.
- ERBAY, E., & TUNCAY, T. (2006). "Sosyal Hizmet Bakışıyla Kadın İstihdamı", **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 17, sayı 2, ss.25-40.
- ERCOŞKUN ŞENOL, H. (2019). "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Üzerine Bir İnceleme", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, cilt 0, sayı 13, ss.423-459.
- EROL, Z., KARASOY, G., & YILDIRIM, B. (2021). "Sosyal Hizmetler Alanında Sosyal İnovasyon Odaklı Uygulamalar: Kamu Kurumları Örneği", **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 32, sayı 2, ss.623-641.
- EŞKİNAT, R. (2013). "Türkiye'de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet (Boşanmış Kadınlara Yönelik Araştırma)", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 1, sayı 37, ss.289-302.
- FIDAN, F., & YEŞİL, Y. (2018). "Nedenleri ve Sonuçları İtibariyle Flört Şiddeti", **Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 4, sayı 1, ss.16-24.
- GOODEY, J. (2017). "Violence Against Women: Placing Evidence From a European Union-Wide Survey in a Policy Context", **Sage Journals**, ss.1760-1791.
- GÖKKAYA, V. (2011). "Türkiye'de Kadına Yönelik Ekonomik Şiddet", **C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi**, cilt 12, sayı 2, ss.101-112.
- KARATAY, M., KARATAY, G., GÜRARSLAN BAŞ, N., & BAŞ, K. (2018). "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutum ve Davranışları", **Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi**, cilt 27, sayı 1, ss.62-71.
- KAYPAK, Ş., & KAHRAMAN, M. (2016). "Türkiye'de Kadının İnsan Hakları ve Anayasal Yansıması", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, cilt 13, sayı 33, ss.298-315.
- KELEBEK, G. (2017). "Sığınma Evinden Ayrılan Kadınların Sürdürebilir Yaşamları", **Akademia Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 1, sayı 3, ss.79-87.

- MARGANSKI, A., & MELANDER, L. (2015). "Intimate Partner Violence Victimization in the Cyber and Real World: Examining the Extent of Cyber Aggression Experiences and Its Association With In-Person Dating Violence", **Journal of Interpersonal Violence**, cilt 37, sayı 7, ss.1-25.
- MAVRUK ÖZBİÇER, S., & ATICI, M. (2018). "Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Romantik İlişki Doyumları: Nicel Bir Çalışma", **International Journal of Human Sciences**, cilt15, sayı 1, ss.265-279.
- MOROĞLU, N. (2012). "Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi 6284 Sayılı Yasa ve İstanbul Sözleşmesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, ss.357-380.
- NACAR, G., TİMUR TAŞHAN, S., & BEKAR, M. (2020). "Adaptation Of The Cyber Aggression İn Relationships Scale To Turkish: A Validity And Reliability Study" **Perspect Psychiatr Care**, doi:10.1111/ppc.12556, ss.1-10.
- ÖĞÜT, A. (2006). "Türkiye’de Kadın Girişimciliğin ve Yöneticiliğin Önündeki Güçlükler: Cam Tavan Sendromu", **ÇOMÜ Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi**, ss.56-78.
- ÖZATEŞ, Ö. (2009). "Bir Sosyal Hizmet Müdahalesi Olarak Aile İçi Şiddet Mağduru Kadın Sorununda Feminist Etik Yaklaşım", **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 20, sayı 2, ss.99-107.
- ÖZERKMEN, N., & GÖLBAŞI, H. (2010). "Toplumsal Bir Olgu Olarak Şiddet", **Akademik Bakış Dergisi**, sayı 15, ss.23-37.
- ÖZKAN, G. (2017). "Kadına Yönelik Şiddet Aile İçi Şiddet ve Konuya İlişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme", **Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi**, cilt 7, sayı 1, ss.533-564.
- ÖZTÜRK, N. (2017). "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Getirdiği Bazı Yenilikler ve Öneriler", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, cilt 8, sayı 1, ss. 1-32.
- POLAT, O. (2016). "Şiddet", **Klinik Adli Tıp**, cilt 22, sayı 1, ss.22-34.
- REED, L., TOLMAN, R., & WARD, M. (2016). "Snooping and Sexting: Digital Media as a Context for Dating Aggression and Abuse Among College Students", **Violence Against Women**, cilt 22, sayı 13, ss.1556-1576.

- SARAÇ, A., HAMAMCI, Z., & GÜÇRAY, S. (2015). “Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Doyumunu Yordaması”, **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, cilt 5, sayı 43, ss.69-81.
- SELÇUK, O. (2016). “Sosyal Hizmet Mesleğinin Çalışma Alanı ve Sosyal Hizmet Uygulamasının Türkiye Ölçeğinde Değerlendirilmesi”, **Journal of International Social Research**, cilt 9, sayı 46, ss.461-469.
- TURHAN, Z. (2019). “Türkiye’de Aile İçinde Erkek Şiddetini Önleme Konusundaki Çalışmaları İnceleme”, **Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 6, sayı 35, ss.106-123.
- TÜRK, B., HAMZAOĞLU, N., & YAYAK, A. (2020). “Flört Şiddeti Üzerine Bir İnceleme”, **Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi**, cilt 17, sayı 1, ss.73-81.
- WATKINS, L., MALDONADO, R., & DILILLO, D. (2016). “The Cyber Aggression in Relationships Scale: A New Multidimensional Measure of Technology-Based Intimate Partner Aggression”, **Sage Journals**, cilt 25, sayı 5, ss.608-626.
- WEATHERS, M., CANCOZA, M., & FISHER, C. (2019). “Digital Media as a Context for Dating Abuse: Connecting Adaptive and Maladaptive Coping Strategies to Young Adult Women’s Well-Being”, **Affilia: Journal of Women and Social Work**, cilt 34, sayı 3, ss.1-5.
- YAMAN EFE, Ş., & AYAZ, S. (2010). “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı”, **Anadolu Psikiyatri Dergisi**, sayı 11, ss.23-29.
- YANIK, A., HANBABA, Z., SOYGÜR, S., AYALTI, B., & DOĞAN, M. (2014). “Kadına Yönelik Şiddet Davranışlarının Değerlendirilmesi: Türkiye’den Kanıt”, **Electronic Journal Of Vocational Colleges**, cilt 4, sayı 4, ss.104-111.
- YANIKKEREM, E., ALTINPARMAK, S., & KARADENİZ, G. (2004). “Gençlerin Meslek Seçimini Etkileyen Faktörler ve Benlik Saygıları”, **Nursing Forum Dergisi**, cilt 7, sayı 2, ss.61-62.
- ZENGİN, O., & ÖZGÜR, A. (2016). “Bir İnsan Hakları Mesleği Olarak Sosyal Hizmet”, **Toplum ve Sosyal Hizmet**, cilt 27, sayı 1, ss.179-190.

ZWEIG, J., DANK, M., YAHNER, J., & LACHMAN, P. (2013). “The Rate Of Cyber Dating Abuse Among Teens And How İt Relates To Other Forms Of Teen Dating Violence”, **Journal of Youth Adolescence.**, cilt 42, sayı 7, ss.1063-1077.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

ABINIK, N. “Sanaldan Gerçeğe Cinsiyetçi Siber Şiddet”, **Dijital Şiddet**, <https://dijitalsiddet.org/sanaldan-gercege-cinsiyetci-siber-siddet/>, (Erişim Tarihi: 10 Mart 2022)

URL-1 “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları”, TÜİK, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2021-45500#:~:text=%C4%B0stanbul'un%20n%C3%BCfusu%2C%20bir%20%C3%B6nceki,840%20bin%20900%20ki%C5%9Fi%20oldu>, (Erişim Tarihi: 29 Nisan 2022)

URL-2 “Hane Halkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması”, TÜİK, [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilirim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanım-Arastırması-2021-37437](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilirim-Teknolojileri-(BT)-Kullanım-Arastırması-2021-37437), (Erişim Tarihi: 26 Mayıs 2022)

URL-3 “Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Siber Şiddet”, <https://eige.europa.eu/publications/cyber-violence-against-women-and-girls#>, (Erişim Tarihi: 25 Aralık 2021)

URL-4 “Şiddet”, WHO, <https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/violence-and-injuries/areas-of-work/violence>, (Erişim Tarihi: 6 Kasım 2020)

URL-5 “Şiddete Uğradığınızda Çaresiz Değilsiniz”, https://evicisiddet.adalet.gov.tr/Ne_Yapabilirim.html, (Erişim Tarihi: 10 Mart 2022)

URL-6 “Erkeklerin Şiddeti Kadınları Nasıl Etkiler?”, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, <https://morcati.org.tr/erkeklerin-siddeti-kadinlari-nasil-etkiler/>, (Erişim Tarihi: 20 Ocak 2022)

URL-7 “Şiddete Uğradığınızda Neler Yapabilirsiniz?”, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, <https://morcati.org.tr/siddete-ugradiginizda-neler-yapabilirsiniz/>, (Erişim Tarihi: 7 Mart 2022.)

- URL-8 “Şiddet Biçimleri”, Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı, <https://morcati.org.tr/siddet-bicimleri/>, (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2022.)
- URL-9 “Kadına ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddet Nedir?”, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, <https://www.aile.gov.tr/ksgm/siddete-maruz-kalindiginda/>, (Erişim Tarihi: 10 Mart 2022.)
- URL-10 “Şiddete Maruz Kaldığımızda Ne Yapmalıyız?”, Kadın Dayanışma Vakfı, <https://www.kadindayanismavakfi.org.tr/siddete-maruz-kaldigimizda-ne-yapmalıyız/>, (Erişim Tarihi: 7 Mart 2022.)
- URL-11 “Kadınlara Karşı Şiddet”, World Health Organization, <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>, (Erişim Tarihi: 20 Ocak 2022.)

TEZLER

- AÇIKGÖZ, H. (2014). “Zonguldak İl Merkezinde Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Yaygınlığı, Şiddet Türleri, Şiddet Algısı ve Kadınların Şiddete Yönelik Tutumları”, (Tıpta Uzmanlık Tezi), Tıp Fakültesi, Bülent Ecevit Üniversitesi.
- MEYDANERİ, T. (2021). “Kadına Yönelik Dijital Şiddet ve Sosyal Medyanın Kadına Yönelik Şiddet Üzerindeki Etkisi: Çorum İlinde Bir Alan Araştırması”, (Yüksek Lisans Tezi), Adli Bilimler Anabilim Dalı, Hitit Üniversitesi.
- ÖZER, R. (2019). “Şiddet Mağduru Kadınların Şiddet Deneyimleri ve Baş Etme Stratejileri: Antalya Örneği”, (Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi.
- TEMUR ŞİMŞEKCAN, N. (2018). “Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetin Başka Bir Biçimi: Siber Şiddet”, (Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çağ Üniversitesi.
- YILDIRIM, E. (2019). “Sosyal Medyada Kadınlara Yönelik Dijital Şiddet”, (Yüksek Lisans Tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi.

DİĞER KAYNAKLAR

20 Mart 2021 tarihli *Resmi Gazete*: 3718 sayılı karar.

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI. (2021). “Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele IV. Ulusal Eylem Planı”, Ankara.

- GÜLÜM, Ş., & ABINIK, N. (2021). “Türkiye'de Dijital Şiddet Araştırması”, Toplumsal Bilgi ve İletişim Derneği.
- KADIN DAYANIŞMA VAKFI. (2018). “Kadına Yönelik Şiddet Nedir?”, Ankara.
- KARAL, D., & AYDEMİR, E. (2012). “Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet”, Ankara, Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu.
- KARATAŞ, S., ŞENER, Ü., & OTARAN, N. (2008). “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi. Kadın Sığınmaevleri Kılavuzu”, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

EKLER

Ek-1: Ölçek Kullanım İzinleri

Ek-2: Etik Kurul Onayı

Ek-3: Anket Soruları

Ek-1: Ölçek Kullanım İzinleri

Using your scale on cyber aggression

Hatice Kübra COŞKUN

27 May 2021 Per 14:11

Hello, just sending our request again in case our university mail is rejecting your response.

Dear Dr. Laura Watkins,

We would like to use your Cyber Aggression in Relationships Scale cited in the article titled "The Cyber Aggression in Relationships Scale: A New Multidimensional Measure of Technology-Based Intimate Partner Aggression",

translating it to Turkish, in our forthcoming study.

We would appreciate if you would give us permission to use your scale.

Best regards,

Hatice Kübra Coşkun, Social Worker, Master's Student at IAU Social Work

Watkins, Laura E.

27 May 2021 Per 15:08

 İngilizce > > Türkçe > İletiyi çevir

[İngilizce için kapat x](#)

Yes, you can use the Scale and translate it. Please let me know if you have any further questions.

Ölçek İzni Hk.

Hatice Kübra COŞKUN

5 Nisan Sal 21:03

Merhaba,

Ben Hatice Kübra COŞKUN İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Yüksek Lisans öğrencisiyim. Yüksek lisans tez çalışmamda "Türkiye'de Dijital Fört Şiddeti ve Sosyal Destek Mekanizmaları" konusunu araştırıyorum. Bu kapsamda "Cyber aggression in relationships scale" ölçeğini kullanmak için Laura E. Watkins'den izin aldım. Çalışmamı TÜBİTAK 1001 Projesi olarak yazdığımızda bu ölçeği sizin Türkçe versiyona çevirip kullandığınızı öğrendim. Ölçeğin Türkçe versiyonunu kullanmak için sizden izin almak istiyorum.

Saygılarımla.

gulçin nacar

5 Nisan Sal 23:27

Merhabalar Kübra hanım ölçeği çalışmamızda kullanabiliriz. Başarılar dilerim.

5 Nis 2022 Sal 21:04 tarihinde Hatice Kübra COŞKUN

Hatice Kübra COŞKUN

6 Nisan Çar 20:19

Alın: gulçin

Çok teşekkür ediyorum

5 Nis 2022 Sal, saat 23:27 tarihinde gulçin nacar

 Yanıtla

 Yönlendir

Ek-2: Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 15.03.2022-45233

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-88083623-020-45233
Konu : Etik Onayı Hk.

15.03.2022

Sayın Hatice Kübra COŞKUN

Tez çalışmanızda kullanmak üzere yapmayı talep ettiğiniz anketiniz İstanbul Aydın Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 10.03.2022 tarihli ve 2022/04 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur. Bilgilerinize rica ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Hüseyin KAZAN
Müdür Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSN4DBK323 Pin Kodu : 97922

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-aydin-universitesi-ebys?>

Adres : Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Sefaköy , 34295 Kütükköy / İSTANBUL

Telefon : 444 1 428

Web : <http://www.aydin.edu.tr/>

Keş Adresi : iau.yazisleri@iau.hs03.kep.tr

Bilgi için : Mesut YILMAZ

Unvanı : Enstitü Öğrenci İşleri Uzmanı

Tel No : 30010

Ek-3: Anket Soruları

DIJİTAL FLÖRT ŞİDDETİ ANKETİ

Sayın Katılımcı,

"Türkiye’de Dijital Şiddet ve Sosyal Destek Mekanizmaları" başlıklı, flört ilişkilerinde genç yetişkinlerin uğradıkları dijital şiddeti nasıl algıladıkları, nasıl değerlendirdikleri ve ne gibi baş etme yöntemleri kullandıklarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmaya katılımınız çok kıymetlidir. Anketi doldurmak tahmini 15 dakikanızı alacaktır. Bu araştırmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır ve sizin kimliğinizin tespit edilmesine sebep olabilecek hiçbir kişisel bilgi istenmemektedir. Çalışmanın amacına ulaşması için size en uygun gelen cevapları içtenlikle vermeniz önemlidir. Aşağıdaki gönüllü katılım sorusuna evet cevabı vermeniz, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahiptir. Bu araştırmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile bilimsel çerçevede kullanılacaktır.

Araştırmaya yukarıdaki bilgilendirmeler ışığında gönüllü olarak katıldığımı onaylıyorum.

1 () Evet (**Anketin ilk sayfasına geçiş yapın.**)

2 () Hayır (**Anketi sona erdirin.**)

DEMOGRAFİK BİLGİLER

1. Şu anda hangi şehirde yaşıyorsunuz? _____

2. Cinsiyetiniz?

1 () Kadın

2 () Erkek

3 () Diğer (Lütfen belirtiniz) _____

3. Kaç yaşındasınız? _____

4. Eğitim durumunuz nedir?

1 () İlköğretim-Lise Mezunu

2 () Üniversite Lisans Öğrencisi

3 () Lisans Mezunu

4 () Lisansüstü/Doktora Öğrencisi

5 () Lisansüstü/Doktora mezunu

4. Aylık ortalama geliriniz ne kadar? _____

5. Evlilik, biriyle birlikte yaşama veya bekar olma hallerinden hangisi şu anda sizin durumunuzu tanımlar?

1 () Bekar

2 () Evli

3 () Biriyle birlikte yaşıyor

6. Sosyal medya hesabı kullanıyor musunuz?

1 () Evet

2 () Hayır **(Flört İlişkisi bölümüne geçin.)**

SOSYAL MEDYA

1. Cevabınız evet ise hangi sosyal medya kanallarını kullanırsınız? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

1 WhatsApp

2 Facebook

3 Twitter

4 Instagram

5 Telegram

6 Youtube

7 Snapchat

8 TikTok

9 Skype

10 Tinder

11 Diğer (**Lütfen kullandığınız diğer tüm sosyal medya araçlarını yazınız**):

FLÖRT İLİŞKİSİ

1. Şu anda devam eden veya daha önce sonlanan bir flört ilişkiniz var mı?

1 () Evliyim/ Biriyle birlikte yaşıyorum.

2 () Devam eden bir ilişkim var.

3 () Sonlanan bir ilişkim var.

4 () Daha önce ilişkim olmadı. (**Eğitim ve Sosyal Destek bölümüne geçiniz**)

2. Birlikteliğiniz ne kadar süre devam etti veya ediyor?

- 1 () 6 Aya Kadar
2 () 6 Aydan 12 Aya Kadar
3 () 1 Yıldan Fazla

3. Partneriniz ile nasıl tanıştınız?

- 1 () Okul ortamında tanıştım.
2 () İş ortamında çalıştım.
3 () Arkadaşım vasıtasıyla tanıştım.
4 () Ailem vasıtasıyla tanıştım.
5 () Sosyal medyadan tanıştım.
6 () Diğer **(Lütfen belirtiniz):**

4. Partneriniz ile yüz yüze, konuşarak veya internet üzerinden yazışarak geçirdiğiniz zamanı düşünürseniz, hangisi daha fazladır?

- 1 () Daha çok yüz yüze
2 () Daha çok konuşarak (görüntülü ya da sesli arama ile)
3 () Daha çok yazışarak
4 () Hepsi eşit oranda
5 () Diğer **(Lütfen belirtiniz)** _____

5. Partneriniz ile iletişim için kullandığınız medya araçları nelerdir? Birden fazla seçim yapabilirsiniz.

- 1 WhatsApp
2 Instagram
3 Facebook
4 Twitter

5 Snapchat

6 SMS

7 Diğer (**Lütfen belirtiniz**): _____

İLİŞKİLERDE DİJİTAL ŞİDDET ÖLÇEĞİ

Aşağıda dijital şiddet davranışınızı ve maruz kalışınızı ölçmek üzere hazırlanmış bazı ifadeler yer almaktadır. Mevcut ve daha önceki ilişkilerinizi göz önüne alarak içtenlikle, bu ifadelere ne kadar katıldığınızı belirtmenizi rica ederiz.

	1	2	3	4	5
	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.a. Partnerimin sosyal medyadaki bilgilerini onu aşağılamak veya hakaret etmek için kullanırım.					
1.b. Partnerim sosyal medyadaki bilgilerimi beni aşağılamak veya hakaret etmek için kullanır.					
2.a. Partnerimin mail hesabımı izni olmadan kiminle konuştuğunu veya mailleştğini görmek için kontrol ederim.					
2.b. Partnerim mail hesabımı iznim olmadan kiminle konuştuğumu veya mailleştigimi görmek için kontrol eder.					
3.a. Partnerim istemediği halde seksüel bilgileri için online olmasını isterim.					
3.b. Partnerim istemediğim halde seksüel bilgilerim için online olmamı ister.					
4.a. Partnerimin izni olmadan sosyal medya aracılığıyla onun hakkında özel veya utanç verici bilgiler ve mesajlar paylaştım.					

4.b. Partnerim iznim olmadan özel veya utanç verici bilgilerimi sosyal medya veya mesaj yoluyla paylaşır.					
5.a. Partnerimin sosyal medyayı ne amaçla kullandığını kontrol ederim.					
5.b. Partnerim sosyal medyayı ne amaçla kullandığını kontrol eder.					
6.a. Partnerimin izni olmadan onun kiminle konuştuğunu veya mesajlaştığını görmek için telefonunu kontrol ederim.					
6.b. Partnerim iznim olmadan kiminle konuştuğumu veya mesajlaştığımı görmek için telefonumu kontrol eder.					
7.a. Seksüel iması olan mesaj veya resimleri istemediği halde partnerimin profiline gönderirim.					
7.b. Partnerim seksüel iması olan mesaj veya resimleri istemediğim halde profilime gönderir.					
8.a. Partnerime seksi veya çıplak fotoğraflarını göndermesi için baskı yaparım.					
8.b. Partnerim seksi veya çıplak fotoğraflarımı kendisine göndermem için bana baskı yapar.					
9.a. Partnerimin internet aktivitelerini onun izni olmadan kontrol ederim veya izlerim.					
9.b. Partnerim internet aktivitelerimi iznim olmadan kontrol eder veya izler.					
10.a. Partnerime telefon veya sosyal medya yoluyla tehdit veya rahatsız edici mesajlar gönderirim.					

10.b. Partnerim bana sosyal medya aracılığıyla tehdit edici veya taciz edici mesajlar gönderdi.					
11.a. Partnerimin duygularını inciteceğini bildiğim bilgileri sosyal medyada yazar veya gönderirim.					
11.b. Partnerim duygularımı inciteceğini bildiği bilgileri sosyal medyada yazar veya gönderir.					
12.a. Partnerimin izni olmadan sosyal medya hesabını aktivitelerini görüntülemek için kullanırım.					
12.b. Partnerim iznim olmadan sosyal medya hesabımı aktivitelerimi görüntülemek için kullanır.					
13.a. Partnerimin yerini veya aktivitelerini öğrenmek için peş peşe online veya telefonla mesajlar gönderirim.					
13.b. Partnerim yerimi veya aktivitelerimi öğrenmek için peş peşe online veya telefonla mesajlar gönderir.					
14.a. Partnerimin izni olmadan GPS teknolojisini onun konumunu takip etmek için kullanırım.					
14.b. Partnerim iznim olmadan GPS teknolojisini konumumu takip etmek için kullanır.					
15.a. Partnerim istemediği halde onu online seks konuşturmaya çalışırım.					
15.b. Partnerim istemediğim halde beni online seks konuşturmaya çalışır.					

DİJİTAL ŞİDDETE BAKIŞ AÇISI DAİR SORULAR

1. Bu ankete katılmadan önce dijital şiddetin ne olduğunu bildiğinizi düşünüyor musunuz?

- 1 () Evet
- 2 () Kısmen
- 3 () Hayır

2. Bir flört ilişkisinde partnerin sosyal medya şifrelerinizi istemesi, mesajlarınızı okuması, arkadaş listenizi kontrol etmesi bir problem midir?

- 1 () Evet bir problemdir. Özel hayatıma müdahale etmesine izin vermem.
- 2 () Çok sık yaparsa sorun olabilir. Ancak zaman zaman kontrol edebilir.
- 3 () Hayır bir problem değildir. Partnerim bunlara müdahale edebilir.
- 4 () Kararsızım.

3. Sizce flört ilişkisinde partnerin hangi davranışları dijital şiddet kapsamına girer? (İstediğiniz kadar cevap işaretleyebilirsiniz)

1 ☐ Dijital olanakları kullanarak partnerin nerede olduğunu izlemek, kontrol etmek	8 ☐ Sosyal medya kullanarak partnerin paylaşmadığı kişisel veya özel bilgilerini incelemek
2 ☐ Partnerin mesajlarını okumak	
3 ☐ Partnerin arama listesini kontrol etmek	
4 ☐ Partnerin adına sahte hesaplar açmak	9 ☐ Partnerin mahrem görüntülerini sosyal medyada paylaşmak
5 ☐ Partnerin sosyal medya hesaplarının şifrelerini istemek	10 ☐ Partneri hakkında sosyal medyada karalama yapmak
6 ☐ Partnerden çıplak ya da yarı çıplak fotoğraflar istemek	11 ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz):
_____
7 ☐ Partnerin sosyal medyada kimlerle arkadaş olduğunu kontrol etmek	

4. Yukarıda verdiğiniz cevaplar ışığında, en az bir kez dijital şiddete uğradığınızı düşünüyor musunuz?

1 () Evet (**Bir sonraki bölüme devam edin**)

2 () Hayır (**Yeni bölüme devam edin**)

5. Yukarıda deneyim ölçeğinde farklı dijital şiddet türlerine ne kadar maruz kaldığınızı ve partnerinizi ne kadar dijital şiddete maruz bıraktığınızı dile getirdiniz. Sorulardan en az birine bile katılıyorum cevabı verdiyseniz, bu süreçte en çok kimlerden destek almayı tercih ettiniz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

1 Kimseden destek almadım

2 Ailemden

3 Arkadaşımdan

4 Psikolog/Psikolojik danışman/Sosyal hizmet uzmanından

5 Öğretmenimden

6 Güvenlik güçlerinden (Polis, Jandarma, vb.)

7 Kamu kurumlarından

8 Derneklerden veya vakıflardan

9 Diğer (**Lütfen belirtiniz**): _____

6. Yakın çevreniz yaşadığınız bu durumu maruz kaldığınız bir tür şiddet olarak düşündüler mi?

1 () Evet

2 () Hayır

3 () Bir kısmı evet, bir kısmı hayır

7. Partnerinizin dijital şiddetin beraberinde sizi inciten bir davranışı oldu mu?

1 Hayır olmadı.

2 Psikolojik şiddete maruz kaldım.

3 Fiziksel şiddete maruz kaldım.

4 Cinsel şiddete maruz kaldım.

5 Ekonomik şiddete maruz kaldım.

6 Diğer (**Lütfen Belirtiniz**): _____

8. Yaşadığımız bu süreçte psikolojik destek almaya ihtiyaç duydunuz mu?

1 () Evet

2 () Hayır

9. Cevabınız evet ise, yaşadığımız bu süreçte psikolojik destek aldınız mı?

1 () Evet

2 () Hayır

10. Maruz kaldığımız durum ile ilgili herhangi bir hukuki yola başvurduunuz mu?

1 () Evet

2 () İstedim ama ekonomik durumum izin vermediği için alamadım.

3 () Hayır

11. Dijital şiddete maruz kaldığımız sürece dair bizimle paylaşmak istediğiniz başka bir detay var mı?

EĞİTİM VE SOSYAL DESTEK

1. Şiddet ile mücadele konusu hakkında herhangi bir eğitim aldınız mı?

1 () Evet

2 () Hayır

2. Şiddete maruz kalan bir kişinin destek almak için başvurabileceği alanlar nelerdir?

1 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

2 Şiddet Önleme Merkezleri (ŞÖNİM)

3 Alo 183 (Kadın, Çocuk ve Sosyal Hizmet Danışma Hattı)

4 Kadına Şiddetle Mücadele Vakıfları

5 KADES (Kadın Destek Uygulaması)

6 Karakollar/Jandarma Komutanlığı

7 Adalet Bakanlığı (Savcılık)

8 155 Hattı (Polis İmdat)

9 Sağlık Kuruluşları

10 Diğer (**Lütfen Belirtiniz**): _____

3. Dijital istismara maruz kalan kişiler sizce süreç ile ilgili neler yapmalıdır?
Önerileriniz var mı?

Ankete vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyad: Hatice Kübra COŞKUN

ÖĞRENİM DURUMU:

Lisans: Sakarya Üniversitesi

: Sosyal Hizmet

: 2012-2016

Yüksek Lisans: İstanbul Aydın Üniversitesi

: Sosyal Hizmet

: 2020-2022

MESLEKİ DENEYİM:

Büyükçekmece Mimar Sinan Devlet Hastanesi – Sosyal Çalışmacı – Tıbbi Sosyal Hizmet Birim Sorumlusu – Çalışan Hakları ve Güvenliği Birim Sorumlusu (2018-Halen Devam Ediyor)

Tarsus Sosyal Hizmet Merkezi – ASDEP Programı – Saha Çalışması – Sosyal Çalışmacı (2017-2018)